

**ZIEMEĻU UN BALTIJAS VALSTU DZIESMU SVĒTKU
DALĪBNIEKU EKSPRESINTERVIJU ANALĪZE**

Rīga, 2015

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	3
1. DALĪBA KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ	5
2. IEMESLI DALĪBAI KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ	7
3. KORU VEIDI UN DARBĪBAS MODEĻI	9
4. IEGUVUMI NO DARBĪBAS KORĪ	13
5. INDIVIDUĀLĀS KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBAS IEZĪMES VALSTĪ	15
6. DALĪBA ZIEMEĻU UN BALTIJAS VALSTU DZIESMU SVĒTKOS.....	21
7. IESPĒJAS PIEDALĪTIES KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ	21
SECINĀJUMI	24
PIELIKUMI: INTERVIJU TRANSKRIPCIJAS	26

IEVADS

Ziemeļu un Baltijas valstu dziesmu svētki (ZBDS) ir Latvijā (Imanta Kokara) iniciēti kordziedāšanas svētki, kas tieši saistīti ar un analogi arī Latvijas Dziesmu svētku tradīcijai. ZBDS pirmo reizi notika 1995. gadā Rīgā, pēc tam tie notikuši visās iesaistītajās dalībvalstīs ar neregulāru laika intervālu. 2015.gadā tie atkal norisinājās Latvijā (25.-28.jūnijs), pulcējot apmēram 8000 koristus no 8 valstīm, arī latviešu diasporas korus. ZBDS mērķis ir pulcēt kopā Baltijas un Ziemeļvalstu amatierkorus, izkopjot Dziesmu un deju svētku tradīcijai raksturīgo kordziedāšanu, t.sk. izpildījumā *a cappella*, kura līdz tam bijusi raksturīga tikai Baltijas valstīs, un sekmēt Eiropas valstu kultūras apmaiņu. Svētku organizatori bija Latvijas Nacionālais kultūras centrs, kas ir arī Valsts pētījumu programmas HABITUS sadarbības partneri.

Tādējādi šo svētku dalībnieki saistāmi ar Dziesmu svētku tradīciju un kustību, tādēļ uzskatāmi par pētījumu programmai interesējošu mērķgrupu, ļaujot iegūt pilotpētījuma tipa salīdzinošos datus caur subjektīvu kustības dalībnieku prizmu par kordziedāšanas kustību citās Ziemeļeiropas reģiona valstīs, tradīcijas nozīmi tajās un koru dalībnieku attieksmi un viedokli par dalību koru kustībā.

Metodoloģija

Kopumā tika veiktas 7 daļēji strukturētās ekspresintervijas ar svētkos iesaistīto valstu koru dalībniekiem, to vidējais ilgums – 12 minūtes. Tika intervēti 6 vīrieši, 7 sievietes, no tiem 2 atsevišķi un 11 grupās. Tika intervēti Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki no sekojošām valstīm: Lietuva - 2, Igaunija - 2, Dānija – 1, Norvēģija - 3, Somija - 3, Zviedrija - 2. Netika intervēts neviens dalībnieks no Īslandes (respondenti nebija sastopami noteiktajā laikā) un Latvijas (šie koristi jau aptaujāti citu pētījumu ietvaros), kā arī izlasē netika iekļauti diasporu kori. Intervējamo vidū bija gan dziedātāji, gan koru mākslinieciskie vadītāji/dirigenti.

Intervijas tika veiktas 2015.gada 25.-26.jūnijā (svētku dienas, kad darbinieki tikko ierodas Latvijā) Valsts Nacionālā kultūras centra telpās. Interviju valoda: angļu.

Tā kā dalībnieki bija steigā un iepriekš netika brīdināti par intervijas notikšanu, intervijas ir īsas un koncentrētas.

Intervijās skartais tēmu loks:

- Personīgā pieredze korī – darbības ilgums, darbības aizsākumi, regularitāte;
- Motivācija darbībai korī, ieguvumi no tās, ietekme uz personisko dzīvi;
- Pieredze un dalība Dziesmu svētku kustībā kopā;

- Svētku un kordziedāšanas kustības specifika konkrētajā valstī;
- Attieksme pret kordziedāšanu, svētku kustību, tās ietekmi uz sabiedrību;
- Attieksme pret tradicionālo un inovatīvo kordziedāšanā, svētku un kustības attīstību nākotnē;
- Dalības korī finansiālais aspekts – izmaksas un iespējas piesaistīt atbalstu.

Kopumā iegūtie dati ir virspusēji un nepretendē uz izsmeļošu reprezentatīvāti, taču dod sākotnēju ieskatu atšķirībās un līdzībās Ziemeļeiropas valstu attieksmē pret kordziedāšanu, dalību šajā kustībā un kordziedāšanu kā tradīciju.

1. DALĪBA KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ

Vairums aptaujāto svētku dalībnieku dzied korī jau kopš **bērnības vai jaunības laikiem**, un kā vecums, kad sākts dziedāt, nereti tiek minēts 10-11 gadi. Parasti tas bijis saistībā ar skolu vai mūzikas skolu, tātad var secināt, ka impulss visbiežāk ticis gūts **izglītības sistēmas** ietvaros.

Es korī dziedu kopš 10 gadu vecuma. Bet šajā korī kādus 10-11 gadus.

Esmu dziedājusi visu dzīvi, mūzikas skolā spēlēju klavieres, dziedāju dažādos koros.

Kad biju jaunāks, tad sāku dziedāt korī. Man tad bija 10 gadi.

Es sāku, kad man bija 10 gadi, tas bija zēnu koris. Nepabeidzu mūzikas skolu, kur bija šis koris, bet tad pabeidzu skolu, sāku mācīties tehniskajā universitātē un tur sāku iet korī [..]

Es sāku dziedāt 7 gadu vecumā mūzikas skolā.

Patiesībā es sāku bērnu korī, es biju 10 gadus vecs [..]

Mēs šajā korī dziedam kopš vidusskolas, mēs laikiem sākām..1990. gadā varbūt.

Tomēr daži respondenti pieņēmuši lēmumu iesaistīties kādā korī jau apzinātā vecumā (35-45 gadi vecuma posmā). Līdz tam tos kavējis **laika trūkums**.

Es dziedāt sāku diezgan vēlu. Strādāju par žurnālistu avīzei, tādēļ vienmēr strādāju pa naktīm un nebija laika. Bet kopš 2000.gada pievienojos tam pašam korim[..]

Es korī dziedu kopš 1995.gada. (respondentam ≈55 gadi)

Korim pievienojos pirms 10 gadiem, jo mani bērni bija izauguši, bet man bija vairāk laiks sev.

Daudziem interesi pievērsties kordziedāšanas kustībai mudinājusi vai interesi pastiprinājusi jau **esoša (paralēla) pieredze ar mūziku**, visbiežāk – instrumenta spēle. Tomēr vairāki respondenti tieši pretēji uzsvēra to, ka neprot neko citu muzikālu, kā tikai dziedāt, tādēļ iesaistījušies korī.

Es sāku kā mūziķis, spēlēju instrumentu. Un tikai vēlāk es atklāju, ka cilvēka balss var radīt mūziku tieši tāpat, kā instruments to spēj [..]

Sākumā es dziedāju korī, bērnu korī, pēc tam es arī spēlēju flautu lielā jauniešu orķestrī, tā kā patiesībā es darīju abus diezgan ilgu laiku.

Esmu dziedājusi visu dzīvi, spēlēju klavieres [..]

Man vienmēr patīcis dziedāt, bet neko nespēlēju.

Es māku dziedāt, bet es nemāku dejot.

(Esam dziedājuši) tikai korī, bet pirms tam dziedājām citā korī.

Daļa respondentu apgalvo, ka **nav pārtraukuši** savu dalību kordziedāšanas kustībā un tajā darbojas kopš sākšanas. Tomēr, ja pārtraukums bijis, tas visbiežāk saistīts ar **ģimenes vai personīgiem apstākļiem** – laulības, bērna piedzimšana, dzīvesvietas maiņa.

[dziedu] Visu laiku. Jā, kopš man bija desmit.

Visu laiku esmu to darījis. Nekad neesmu vēlējis darīt ko citu, jo mācīt mūziku un diriģēt kori ir mans aicinājums.

Nē (nekad neesmu pārtraucis).

Dziedu aptuveni 8 gadus. Tad apprecējos, bija bērni un tā tālāk, bija par maz laika, lai papildus to veltītu korim.

Sāku dziedāt 7 gadu vecumā mūzikas skolā, tad bija maza pauze, kad sāku mācības augstskolā, 10 gadus dziedāju, tad kādus 7 gadus bija pauze, un tagad atkal sāku dziedāt jaunā korī kopā ar vīru.

Nepabeidzu mūzikas skolu, kur bija šis koris, bet tad pabeidzu vidusskolu, sāku mācīties tehniskajā universitātē un tur sāku iet korī, dziedāju aptuveni 8 gadus. Tad apprecējos, bija bērni un tā tālāk, bija par maz laika, lai papildus to veltītu korim. [..]Tad mēs sapratām, ka gribam dziedāt atkal.

Jā, pat ja mēs dzīvojam citā pilsētā tagad, un mums ir iespēja dziedāt citā korī, mēs neesam to darījušas.

Vairums intervēto norāda, ka nav bieži mainījuši korus un ir dziedājuši vienā, divos, trijos koros. Tādējādi norādot uz **ilglaicīgu pieķeršanos un lojalitāti vienam kolektīvam**.

Esmu dziedājis divos koros – šajā un vienā citā.

Es domāju lielākā daļa cilvēku, kas dzied (mūsu) korī, ir dziedājuši tikai šajā korī. Jo cilvēki, kuri dzied šajā korī, visi dzīvo vienuviet.

Kad biju bērns, biju vienā korī, bet kā pieaugušajam šis ir mans vienīgais koris, un man tas ļoti patīk.

Un tad, 2011.gadā, mēs dibinājām šo Rabinrada Tagores kori. [..] Taču es esmu arī cita pus-profesionāla kora dalībnieks Lundā, kas ir saistīts ar vienu no Lundas baznīcām. Tādējādi pārstāvu dažādus mūzikas veidus.

Šim korim esmu diriģents kopš tā pirmsākumiem 1980.gadā. Pirms tam arī daudzus gadus esmu bijis diriģents, bet šo dibināju pats.

Es sāku bērnu korī, kad es biju mazs, kad man bija apmēram 10-14 gadu, un tad patiesībā, kad es esmu jau pieaudzis vīrietis, parādījās dažādi pieaugušo kori, kuri gribēja, lai es tajos dziedu, tāpēc, ka esmu pirmais tenors. Tad es sāku dziedāt pieaugušo korī, kad man bija 15 gadu.

2. IEMESLI DALĪBAI KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ

Atbildot par to, kas pamudinājis uzsākt dziedāšanu (tieši korī) un kas motivē turpināt dziedāt, respondenti norāda, ka ierosme bijusi vai nu **skolā, vai no kāda muzikāla profesionāļa.**

[..] vienmēr, pat tad, kad biju mazs bērns, esmu mīlējis dziedāt. Un tad mūzikas skolotājs teica - es gribu, lai tu dziedī korī. Patiesībā tas viss sākās skolā.

Sāku dziedāt korī, pēc pāris gadiem diriģents taisījās iet projām. Biju parasts dziedātājs, bet viņš man piedāvāja diriģēt, un es teicu "jā".

Kad mēs sākām, mēs gājām mūzikas skolā.

Savukārt viens no galvenajiem iemesliem, kas turpina motivēt dalībai korī un kādēļ respondentiem patīk dziedāšana, ir iespēja gūt **emocijas** un tās izpaust. Dziedāšana sniedz garīgo piepildījumu.

Izmantojot balsi, tu kļūsti priecīgs vai arī vari izraudāties. Dziesma iet caur sirdi.

Jā, dziedāšana padara laimīgu.

[..]tu sāc raudāt, jo tas ir tik ļoti..., protams, tas ir tik ļoti.. tu to jūti.. Tā ir mūsu dziesma.

[..] kad es esmu mazliet stresā, un tad es dodos uz kora mēģinājumiem, un pēc tam viss ir... tu esi atslābināts, un viss ir kārtībā. Tā kā tā ir arī savā veidā elpas atvilkšana, kad tu tur atnāc un atpūties, un nedomā par darbu un jebko citu, ir tikai dziedāšanas pienākums pret mūziku kopā ar citiem cilvēkiem.

Vēl cits būtisks aspekts ir iespēja **būt sociālam**, būt sabiedriskā situācijā, iegūt un satikt draugus, komunicēt. Korī ir atsevišķs draugu loks, nereti veidojot tādu kā noslēgtu komūnu.

Tas bija diezgan socializējoši, tāpēc, ka daudzi draugi bija tur, visapkārt bija daudz draugu.

Man, piemēram, dziedāt ir vairāk prieks satikt vecos draugus, ne jaunus iepazīt. Nav jādomā, ko mēs dziedam, jo šogad mēs sākām jaunas dziesmas - dāniski, igauniski, latviski, norvēģiski. Mēs neko nesaprotam, bet tik un tā ir jauki dziedāt.

[..] mums vajag draugus ar ģimenēm līdzī, tur mēs satiekam kora ģimenes arī, jo tas nav tikai mums, lai mēs dziedātu, tas ir veids, kā pavadīt labi laiku un satikties.

Tas ir tieši, lai satiktos un komunicētu. Patiesībā, nekad neesmu bijusi kā klausītāja Dziesmu svētkos, tikai kā dalībiece.

Mums korī ir ļoti laba vibrācija [savstarpējā saskarsme] - visi ir draugi, visi viens otru pazīst, un tā nav tikai dziedāšana, tā ir visa kopējā atmosfēra. Jā, komunikācija. Vienkārši draugu grupa.

Tiek minēti arī citi iemesli, piemēram, intelektuālais treniņš, iespēja labi pavadīt laiku, **ceļot**.

Kā arī dziedāt šādu, tik citādu, mūziku ir intelektuāls izaicinājums.

Man patīk dziedāt, jo tas ir sociāls process un tas ir jautri.

[..] kad dziedī dažādu mūziku, tas ir jautri, ir bauda.

Kompānija, mūzika, ceļojumi...

Dažiem vienkārši ir **interese par mūziku**, patīk eksperimentēt, radoši izpausties un gūt muzikālu baudījumu.

[..]atklāju, ka cilvēka balss var radīt mūziku tieši tāpat kā instruments to spēj, ja tu trenē un attīsti savu balsi. Un tad iespējams radīt ļoti īpašas skaņas ar balsi, kad sanāk gandrīz kā simfoniskais orķestris. Un tas mani iedvesmoja sākt strādāt ar kori un mēģināt radīt mūziku.

Man patika dziedāt un uzstāties.

[..] es izvēlos dziedāt. Un es nespēlēju nevienu instrumentu. Tikai dziedu. Tikai mana balss.

Tas bija Bubu sapnis – ļaut zviedru cilvēkiem dziedāt bengāli valodā, Tagores oriģināldziesmas.

Man ir Mūzikas akadēmijas izglītība – dziedāšanā un diriģēšanā. [..] mācīt mūziku un diriģēt kori ir aicinājums.

Kad mēs sākām, mēs gājām mūzikas skolā, tas bija tā, ka viņi meklēja dziedātājus, un mūzika ir visu laiku apkārtesoša.

Grūti pateikt, vai respondentus dalībai kordziedāšanā motivē tieši sajūta par tradīcijas uzturēšanu un tālāknodešanu, piederību tradīcijai. Spilgtāk tas izpaužas, ja tiek dziedāta kāda īpaša, piemēram, bengālī mūzika – šajā gadījumā tiek domāts par konkrētā mūzikas žanra tradīcijas, ne kordziedāšanas kā tādas uzturēšanu. Būšanu kora kustībā respondenti drīzāk redz kā zināmu **dzīvesveidu**, kam jūtas piederīgi, vai brīvā laika pavadīšanas iespēju. Ja tiek

minēta tradīcija, tad kora kontekstā – piemēram, katru gadu dziedāt kādos konkrētos svētkos. Tikai Igaunijas koristi minējuši **piederību tradīcijai** kā būtisku un šobrīd aktuālu tendenci.

Es strādāju par zobārsti, bet šis ir mans hobijs.

Ar kori arī turam tradīciju dzīvu, piemēram, 1.maijā ar kori dodamies uz rātslaukumu un dziedam pavasara dziesmas.

Jā, tā tas ir, priekš manis tā ir [tas ir dzīvesveids].

Tradīcija nav pārāk nozīmīga, jo mums svarīgāk ir vienkārši dziedāt, ne klasisko, ne tradicionālo, bet tad, kad dziedī dažādu mūziku, tas ir jau tri, ir bauda.

Tā ir daļa no dziedāšanas, daļa no tā... ko gribi darīt brīvajā laikā, nevis atvērt alus pudeli un noskatīties filmu, bet labāk satikties ar cilvēkiem, dziedāt, piedalīties festivālos, jo tas ir pašam sev labāk. [...] tas ir veids, kā pavadīt labi laiku un satikties. (Lietuva)

Jā, tas arī, man šķiet, tas saistāms ar laiku, kad cilvēki atkal sāk novērtēt tradīciju, un dziedāšana un dziesmu svētki ir daļa no tā. [...] ja tu pasaki saviem draugiem, ka tu tur piedalies, un viņi nē, tad viņi visi saka "O! Jauki". (Igaunija)

Tikai nedaudzi dziedāšanu korī saista ar patriotiskām jūtām vai iespēju veidot savu identitāti, parādīt piederību konkrētai pilsētai, valstij.

Mēs esam lepnas būt somietes, jūs redzēsiet, jo mums ir daudzi karogi. Mēs jūtam un zinām, ka piederam šai lielajai dziedāšanas ģimenei.

Kad esi ārzemēs un kad tu dziedī, kā mēs dziedāsim svētdien, tad tu sāc raudāt, jo tas ir tik ļoti.. protams, tas ir tik ļoti.. tu to jūti.. Tā ir mūsu dziesma.

Varbūt būs pēc tam būs šī sajūta, kad dziedāsim visas tās dziesmas kopkorī, bet domāju, ka vairāk ar Igauniju un Latviju (būs) vienotības sajūta, kas veidojusies vēsturiski.

3. KORU VEIDI UN DARBĪBAS MODEĻI

Respondenti pārstāv dažādus korus. Festivāla kori (reprezentatīvi braukā uz ārzemēm), īpašas mūzikas kori (bengālī mūzika), universitātes kori (dibināti kādas augstskolas ietvaros) utt. Teju visi kori ir ar ilgu gadu stāžu (**20 un vairāk**)

Mēs to saucam par svētku/festivālu kori. Šis koris ir radīts, lai... Lai dotos uz ārzemēm.

Esmu no Kalkutas, kur mēdzu dziedāt Tagores dziesmas. Un četrus gadus atpakaļ es nolēmu, ka man jāmaca cilvēkiem dziedāt šīs bengālī dziesmas. Un tā mēs sākām, šķiet, četrus gadus atpakaļ.

Mūsu koris drīz būs 100 gadus vecs. Mēs ar to ļoti lepojamies.

Pagājušā gadā bija mūsu kora jubilejas gads - 50 gadi [...]

Šim korim esmu diriģents kopš tā pirmsākumiem 1980.

Ilgu laiku atpakaļ koris aizsākās kā kamerkoris, un tad mēs visi pieaugām, un tad mēs bijām jauniešu koris, un tagad mēs esam jauktais koris. Tā ka koris pastāv jau diezgan ilgu laiku.

Atkarībā no kora veida, atšķiras arī **repertuārs**. Ir kori, kas dzied ļoti dažādu, pat internacionālu mūziku (nereti tā iegūta tieši no Ziemeļeiropas valstīm), arī miksē tradicionālus skaņdarbus ar populāro mūziku, taču citi dzied tikai kādu vienu konkrētu mūziku (piemēram, klasiku), kas saistāms ar konkrētā kora specifiku vai sadarbības partneriem.

Mums ir repertuārs no Īslandes, Igaunijas, Dānijas, Zviedrijas, Latvijas.

(Mums ir) Tautasdziesmas un baznīcu mūzika gan. Populārā mūzika varbūt, bet ne pops.

Mēs sākām dziedāt, daži cilvēki nāca pie manis, kas bija ieinteresēti šajā indiešu dziedāšanā. [...] Tas ir gandrīz kā īpašs zīmols – nacionālas Indijas dziesmas un bengāli dziesmas. Abām autors ir Tagore, kas ir diezgan apbrīnojami. [...] lai gan šajā mūzikā ir Rietumu ietekme, tā tomēr ir ļoti jāiemācās saprast, jo ir ļoti atšķirīga no Rietumu mūzikas. [...]Tas ir diezgan inovatīvs process. Indijā un Bangladešā šīs dziesmas pārsvarā dzied solo izpildītāji. Kordziedāšana Indijā nav diez ko izplatīta [...]

Esmu arī cita pus-profesionāla (semiprofesional) kora dalībnieks Lundā, kas ir saistīts ar vienu no Lundas baznīcām. Tur dziedam Bahu, Palestrīnu un tamlīdzīgus skaņdarbus.

Pamatā dziedam klasisko mūziku, strādājam kopā ar vietējo simfonisko orķestri, bet mēs esam neprofesionāļi, viņi - profesionāļi. Kad strādājam ar viņiem kopā, dziedam simfoniskajam orķestrim piemērotu mūziku – Hendeli, Bahu, Bēthovenu, bet, kad esam vieni paši, dziedam klasisko mūziku, kā arī taisām aranžijas, piemēram, izmantojam dāņu filmu mūziku no 50., 60., mums ir daudzi CD, tāpēc tas papildina mūsu repertuāru., padara to īpašu.

Mums ir gan klasiskā, gan tradicionālā, gan tautas mūzika, gan jaunie lietuviešu komponisti.

Pārsvarā intervētie koristi pārstāv nelielus korus – līdz apmēram 20 cilvēkiem sastāvā.

Korī ir tikai apmēram 20 dalībnieki. Tātad esam ļoti tuvi.

Tagad mums ir 16 dalībnieki. Taču šobrīd daudzi ir ļoti aizņemti, tādēļ uz šejieni atbraucām tikai septiņi.

Mēģinājumu process un regularitāte variē. Daļa koru tiekas regulāri (pāris reizes mēnesī), daļa tiekas neregulāri, bet uz intensīvākiem mēģinājumiem, kad jāgatavojas kādam

pasākumam. Vērojama tendence, ka koru dalībnieki pārvar lielāku vai mazāku attālumu, lai sapulcētos uz mēģinājumiem. Dalībnieki uzsver mēģinājumu strikto organizāciju un savlaicīgo **plānošanu**. Attieksme pret mēģinājumiem ir nopietna – lai gan tas ir jautrs process, mēģinājumos tiek ieguldīts liels darbs.

Šim korim mēģinājumi ir vienreiz mēnesī vai katru otro mēnesi. Bet citiem koriem tie ir reizi nedēļā.

Šobrīd man ir tikai vienreiz nedēļā, bet tas ilgst mazliet vairāk par trīs stundām, tā kā tas ir diezgan garš mēģinājums. [...] pirms koncertiem mēģinājumi mums ir divreiz nedēļā.

Nē, tas nav dārgi. Mums ir braukšanas attālums pat 100km, lai tiktu līdz mēģinājumiem, bet nedomāju, ka mums tās ir problēmas. Nākam no dažādām pilsētām, bet viss ir labi noorganizēts. Mēs mēģinām katru nedēļu pirmdienā.

Kad mums ir mēģinājumi, mēs paliekam viesnīcās.

Un mēs patiesībā tur vairs nedzīvojam. Mēs satiekamies ar viņiem, ja ir kāds lielāks koncerts vai festivāls kā šis, mēs patiesībā neesam pastāvīgās kora dalībnieces. Mēs esam dalībnieces, bet ne ikdienā. Koris satiekas vienreiz nedēļā, viņi dzied vienreiz nedēļā, ja ir jebkāda nepieciešamība pēc kora vai kora mūzikas - viņiem [vietējai kopienai] ir Ziemassvētku pasākums vietējā apkārtnē, un koris ir vienmēr ir, tur dziedam. [...] Pats koris satiekas vienreiz nedēļā, bet, ja mums ir lielāks festivāls, kā šis vai arī Igaunijas dziesmu svētki, tad mēs uzsākam otru mēģinājumu nedēļas nogalēs, un tas jau ir garāks. Ja parasti mēģinājums ilgst stundu vai divas, tad nedēļas nogalēs tas ir garāks, un mums ir arī citi diriģenti un balss speciālisti [vokālie pedagogi], kas ievirza kori pareizajā virzienā.

Tikai pāris koriem pēc sarunas ir iespējams identificēt **piederību** pie kādas organizācijas vai statusu, atkarību no citām iestādēm.

Esam zem mūsu "nacionālās skolas" jeb "hobiju skolas", kur var dziedāt, dejot, gleznot, un tamlīdzīgi. Mēs piederam tai, bet arī esam privāts koris.

Ne vietējai pašvaldībai, ne valstij nav teikšana. Vienīgā vieta, kas no augšas izņemta, ir simfoniskā orķestra repertuārs, kuri mums saka, ko dziedāsim.

Esam Zviedrijas Koru asociācijas dalībnieki.

Esam privāts koris, (bet) mūsu pilsēta dod naudu nacionāliem koriem.

Runājot par **finansējuma piesaisti un atbalstu** no valsts, pašvaldībām, respondenti ir atturīgi un norāda, ka drīzāk darbojas uz savu roku un **sava entuziasma vadītī**. Finansējuma iegūšanai nereti tiek piesaistīti sponsori vai koris rīko savus pasākumus (koncerti, tirdziņi), bet lielākoties braucienus, tērpus, mēģinājumus apmaksā paši dalībnieki. Tomēr vairāki

respondenti norāda, ka koris nepiesaista valsts, pašvaldību finansējumu sava statusa vai specifikas dēļ, toties citi savas valsts kori (piemēram, bērnu kori, nacionālie kori, valsts dibinātie) iegūst atbalsta finansējumu. Koristi norāda, ka **atbalsts varētu būt lielāks**, bet nav īpaši neapmierināti arī ar esošo situāciju.

Mūsu pilsēta (Lapua) dod mazu atbalstu. [..]esam privāts koris, mūsu pilsēta dod naudu nacionāliem koriem. [..]mēs atbalstām, ka pilsēta atbalsta jaunus korus un bērnus, jo mēs strādājam un varam apmaksāt savu hobiju, bet viņi nē. [..]mūsu koris organizē arī Ziemassvētku pasākumus, tirdziņu, kas ir liels notikums mūsu pilsētā, un tur mēs saņemam naudu, piemēram, lai atbrauktu šeit.

Nav īpaši nekas daudz. Mūs ļoti dedzīgi atbalstīja vēstniecība kādu laiku, bet tad viņu interese pazuda. [..]Ir abējādi (ka kori dibināti gan pēc entuziasma, gan ar valsts atbalstu). Ir spēcīgi dibināti kori, kas pastāv ļoti ilgu laiku – 50 un vairāk gadus -, tiem ir baznīcas, valsts, pašvaldības atbalsts. Mūsu koris ir privāta iniciatīva.

Jā, tāpēc ka tad, kad mēs rīkojam koncertus, mums ir mazi bukletiņi ar koncerta programmu, un tur ir arī reklāmas vieta, ko firmas var iegādāties. Un mums ir sponsori. Vietējiem Somijas festivāliem arī ir daudz sponsoru, tāpat kā koriem.

Ir kaut kāds atbalsts, bet varbūt tas nav pietiekams, jo, piemēram, pēdējos Koru festivālus bija jāstrādā, jo bija jāorganizē transports, un man ir saistība ar šo organizāciju, kas rīko svētkus, ir atbalsts, bet tas nav pietiekami.

Bet augstskolu kori dabū finansējumu no augstskolām, bet mēs visi koristi jau strādājam, tāpēc pašiem jāmaksā arī par šo ceļojumu un varam to atļauties. Jauniešu kori saka, ka tas ir par dārgu, atbraukt uz šejieni. Tas nav dārgi, darboties korī, bet ir jāmaksā, tas vairāk entuziasms. Ir iespējams atrast sponsorus, bet visi strādā dažādos darbos, ir aizņemti cilvēki, tāpēc jāpavada laiks, lai atrastu tos.

Pilsēta mums apmaksāja transporta izmaksas, bet par naktsmītni un ēdienu maksājam mēs paši. [..] Ja mēs plānojam piedalīties lielākā pasākumā un doties ceļojumā, tad dažkārt mums piešķir naudu no pilsētas, bet mēs vienmēr arī paši maksājam daļu. [..] šobrīd, ja mēs varam dabūt apmaksātus ceļa izdevumus, tas jau ir daudz.

Koncertēšanas aktivitātes ir ļoti dažādas – daži koristi min uzstāšanos tieši festivālos vai svētku kopkorī, tātad lielākos organizētos pasākumos, citiem ir arī lokālās aktivitātes – uzstāšanās pilsētu, vietējo kopienu svētkos, ir kori, kas rīko arī paši savus koncertus.

Ir Ziemassvētku pasākums vietējā apkārtnē, un koris ir vienmēr, tur dziedam. Jā (uzstājamies). Bet ne pārāk bieži ārpus vietējās apkārtnes, bet Igaunijā notiek Dziesmu svētki,

tad mēs vienmēr piedalāmies, un ja ir tādi festivāli kā šis kaimiņvalstīs, tad arī mēs vienmēr piedalāmies. (Igaunija)

(Koncerti ir) varbūt 4-5 gadā. Pārsvārā Somijā, bet dažkārt arī ārzemēs. (Somija)

Pagājušā gadā bija mūsu kora jubilejas gads - 50 gadi, bija jauktais koncerts, kur galvenais koris un bijušie dalībnieki dziedāja. (Lietuva)

Ir arī konkursi korim, bet mēs nekad tādos nepiedalāmies, jo nepatīk konkursi, tikai koncerti. (Dānija)

Tūres ietvaros, kopā uzstājāmies 7 koncertos, un mums bija lieli panākumi. [...] Un Lundā katru otro gadu ir starptautisks kora festivāls. Esmu tajā piedalījies piecas reizes. (Zviedrija)

Varam arī kaut ko paši dziedāt, rīkot koncertu tikai mūsu korim, ja vēlamies. [...] piemēram, 1.maijā ar kori dodamies uz rātslaukumu un dziedam pavasara dziesmas. Dodamies arī uz slimnīcām un dziedam slimniekiem šajā dienā, tad 3-4 stundas ejam visur un dziedam. [...] mūsu koris organizē arī Ziemassvētku pasākumus, tirdziņu, kas ir liels notikums mūsu pilsētā, (Somija)

Citiem korim tie [mēģinājumi] ir reizi nedēļā. Un viņi attiecīgi lielākoties uzstājas priekš vietējām sabiedrībām. (Norvēģija)

Tad, kad mēs rīkojam koncertus, mums ir mazi bukletiņi ar koncerta programmu, un tomēr tur ir arī reklāmas vieta, ko firmas var iegādāties. (Somija)

4. IEGUVUMI NO DARBĪBAS KORĪ

Liela daļa intervēto norādīja, ka galvenais ieguvums no dalības korī ir ciešās, **draudzīgās saites. Sajūtas ir kā ģimenē**, ir izveidojies noteikts paziņu loks. To ietekmē arī tas, ka kori ir nelieli, mēģinājumi notiek bieži un dalībnieki korī dzied jau ilgāku laiku. Socializācijas un kopābūšanas aspekts ir ļoti būtisks. Ar kora dalībniekiem kopā tiek pavadīts laiks ne tikai dziedot, bet arī ārpus koncertiem un mēģinājumiem.

[Esam] ļoti, ļoti tuvi. Kā ģimene.

Viens dalībnieks divus gadus nedziedāja, bet nu ir atgriezies, jo viņš teica – man jūsu pietrūka.

Mūsu koris ir kā maza ģimene, kad mums ir bēdas, prieki, mēs tos dalām kopā.

Varbūt dažus kora draugus neredzētu tik bieži [ja pārtrauktu dziedāt], bet man ļoti labi draugi ir šajā korī [...] korī man ir labākie draugi.

Mēs esam ļoti tuvi. Kad mums nav tik daudz mēģinājumu, mēs trenējamies arī mūsu mājās. Savācamies kopā un dziedam.

Mums korī ir ļoti laba vibrācija [savstarpējā saskarsme] - visi ir draugi, visi viens otru pazīst un tā nav tikai dziedāšana, tā ir visa kopējā atmosfēra. Jā, pat ja mēs dzīvojam citā pilsētā tagad, un mums ir iespēja dziedāt citā korī, mēs neesam to darījušas. Tā kā es domāju, ka šis koris ir .. mēs viņus neredzam bieži, bet arī neesam izlēmušas pievienoties citam korim, lai tikai dziedātu. Tā kā tas ir kaut kas vairāk, nekā tikai dziedāšana. Tā ir kopā dziedāšana ar draugiem.

[..] es eju ar ģimeni uz koncertiem, un viņiem patīk, tāpēc mēs nākam kā te uz Mežaparku, mums vajag draugus ar ģimenēm līdzī, tur mēs satiekam kora ģimenes arī, jo tas nav tikai mums, lai mēs dziedātu, tas ir veids, kā pavadīt labi laiku un satikties.

Tajā pašā laikā respondenti atturīgi norāda, ka izveidotos draudzīgas attiecības un veidotos kontakti ar citiem korim un kolektīviem, pat ja notiek intensīva ceļošana, apmaiņa ar repertuāru.

Tikpat kā nemaz [nedraudzējamies ar citiem korim]. Nav nekādu īpašu kontaktu.

Tomēr tas ir neviennozīmīgi, jo ir arī labas prakses piemērs, kad izveidojusies savstarpēja sadarbība.

Bijām Strazburgā, kad Beļģu koris dzirdēja mūs dziedam, viņi uzaicināja viesoties viņu festivālā, esam bijuši arī Ungārijā, Kiprā, Vācijā, Igaunijā... Strazburgā, jā, Ungārijā ļoti daudz reizes, arī viņi bijuši pie mums, jo mums dziedošie draugi daudz kur pasaulē...

Tomēr, neatkarīgi no tā, vai veidojas ciešākas saites ar citiem korim un to dalībniekiem, **dzirdēt**, ar ko nodarbojas un kā **strādā citi kolektīvi**, ir būtiski vairākiem intervētajiem.

[Dodamies uz] mūzikas un dziesmu festivāliem, lai tur dzirdētu citus ļoti labus korus un smeltos no viņiem iedvesmu. Pie reizes dziedam arī paši.

Es domāju, ir būtiski satikties. Svarīgi, ka kori no dažādām valstīm satiekas.

[Tas ir svarīgi, jo] varam satikt dažādus korus no citām Somijas vietām, mēs kopā dziedam gluži tā, kā šeit to darām,

Tika minēti arī citi ieguvumi no dalības korī, piemēram, iespēja ceļot un iepazīt citas kultūras. **Ceļošanas aspektu** intervētie piemin ļoti bieži – tā ir iespēja kopā pavadīt laiku, pilnveidoties profesionāli, iedvesmoties. Atšķiras ceļošanas intensitāte – vairāki kori regulāri ceļo pa Eiropu vai ārpus tās, citi kori ārzemēs pabijuši tikai pāris reizes. Gandrīz vienmēr ceļojuma iemesls ir dalībā kādā lielā festivālā vai svētkos.

[..] koris katru gadu dodas uz ārzemēm uz festivāliem. Tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc mums ir šis koris, kāpēc es šeit dziedu.

[..] mēs dodamies uz Eiropu katru otro gadu, mums draugi visur Eiropā, un katru reizi, kā dodamies uz Eiropu, iegūstam jaunus draugus un kāds mūs ielūdz citā valstī [..]

Mēs bijām Indijā pirms diviem gadiem tūres ietvaros, kopā uzstājāmies 7 koncertos, un mums bija lieli panākumi.

Pirms gadiem ceļojām daudz - Kanāda, Skandināvija, Eiropa, bet tad 10 gadus bija pauze - neceļojām, tāpēc tagad šis ir pirmais izbraukums pēc pauzes.

Un viņi organizēja braucienus uz ārzemēm, un tas bija ļoti interesanti, tāpēc, ka es biju jauns zēns, kurš dziedāja kopā ar pieaugušajiem, un bija iespēja pabūt ārzemēs.

(Ceļojam) ne daudz, bet šie ceļojumi atšķiras no ģimenes tūrisma ceļojuma.

Esam ceļojuši uz Itāliju, Ungāriju, arī Latviju, pa dažādiem festivāliem, koncertiem Lietuvā un tādā garā.

5. INDIVIDUĀLĀS KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBAS IEZĪMES VALSTĪ

Vairāku valstu pārstāvju norāda, ka ir sarežģīti koru kustībā iesaistīt jaunāko paaudzi, kopumā jūtama **kustības „novecošanās” un paaudžu pārrāvums**.

Kā arī kora dalībnieku vidējais vecums kļūst arvien lielāks. Ir grūti kustībā iesaistīt jaunus cilvēkus.

Toties bērnu kori baznīcās [..] Norvēģijā ir populāri. Uz kādu periodu. Tad tie paliek vecāki, dibina ģimeni... iespējams, viņi vēlāk atgriežas korī.

Bet klasiskie kori kā manējais ir vecāki, pārējie ir jaunāki. [..] tradicionālajos koros ir novecojusi sabiedrība. [..] kad tie (jaunieši) sāk jaunībā šajos modernajos koros, tie to nepamēts, nepāries (uz klasiskiem koriem).

Man šķiet, viņus vajag vairāk motivēt nekā mazliet vecākus cilvēkus, tāpēc ka viņiem ir tik daudz citu lietu [..]

Iemesli jauniešu neieinteresētībai esot dažādi: finanšu un laika trūkums, intereses mazināšanās, **dzīves prioritātes** (studijas, ģimenes veidošana).

Tas ir tāpēc, ka mēs ceļojam, un tas ir dārgi - būt šajā korī. Kad mums ir mēģinājumi, mēs paliekam viesnīcās. Tas ir ļoti dārgi. Un, ja tev ir mazi bērni, tu nevari atļauties būt ar mums.

Ir studentu kori, bet, kad vairs neesi students, tev ir ģimene, un koris vairs nav tava prioritāte.

Varbūt kaut kur ir paaudžu plaisa, kad apmēram 15 gadu vecumā ir ieinteresēti citās lietās. Vai arī kad pašiem piedzimst bērni.

Šajos 10 gados jauni cilvēki mazāk pievērš uzmanību (koriem), tomēr pēdējos 2 gados esmu pamanījis, ka uzmanība tradicionālajai dziedāšanai, dejām atkal palielinās.

Man šķiet, kad mēs sākām, tad jauniem cilvēkiem nebija tik daudz citu lietu, ko darīt. Viens variants bija doties apskatīt dažādas vietas, bet mūsdienās jauniem cilvēkiem ir daudz vairāk iespēju laika pavadīšanai.

Respondenti gan sliecas domāt, ka tie, kas korī ilgstoši dziedājuši jaunībā, **pēc laika atgriežas**, jo līdz ar vecāku dzīves posmu mainās dzīves prioritātes, un vilkme pie kordziedāšanas ir pietiekoši stipra.

Jā, bet kad tev atkal ir 40-50 gadi, tu atgriezies.

Kad iet uz universitāti, piemēram, mana meita dziedāja korī Lapua, tad pārvācās uz Helsinkiem un pārtrauca dziedāt, bet tad atsāka. Kad viņi ir bērni un iet skolā savā pilsētā, tad kļūst par pusaudžiem un pārtrauc iet, bet tad, kad izaug, atkal vēlas dziedāt.

Sāku dziedāt 7 gadu vecumā mūzikas skolā, tad bija maza pauze, kad sāku mācības augstskolā, 10 gadus dziedāju, tad kādus 7 gadus bija pauze, un tagad atkal sāku dziedāt jaunā korī kopā ar vīru.

Tajā pašā laikā ir vairāki veidi, kā jaunākā paaudze var tikt un tiek piesaistīta kordziedāšanai, piemēram, vairākās valstīs koru kustība uzskatāma pat par stilīgu, **modes lietu**, to popularizējuši mediji. Respondenti arī norāda, ka piesaista plašais koru piedāvājums un amplitūda, repertuāra dažādība. Būtisku ieguldījumu dod skolā un ģimenē gūts muzikālais impulss.

Mana meita, viņai ir 27 gadi, tagad dzīvo Helsinkos, kur ir daudz kori, un tur viņa dzied korī vienā lielā korī, bet Lapua kā mazā pilsētā ir daudzi kori no bērnu līdz pāri 80 gadiem.

Iespējams, ka tas ir dažādu TV projektu dēļ - Koru kari, kas popularizē.

Dziedāt vienmēr ir bijis ļoti populāri Zviedrijā.

Arī jaunie. Lunda ir studentu pilsēta, tādēļ vairums kori ir jauniešu, studentu, kuri dzied. Un ir dažādu veidu kori.

Ir arī jauniešu kori, kas dzied ritmisku mūziku - džezu, roku utt. Pat ar mikrofoniem. Ir vairāki ļoti labi šāda veida kori...

Arī esmu ievērojis, ka mazas grupiņas apvienojas, lai dziedātu un dejotu tradicionālās dziesmas, dejas, tāpēc šis skaitlis pieaug.

Tā kā viņi vieglāk iesaistās korī, ja vecāki jau tajā ir iesaistījušies, vai arī ja viņi jau ir saistījušies ar mūziku, mūzikas skolām, kaut kā tā..

[..] tomēr es domāju, ka tā ir arī modes tendence. [..] Tas nav modīgi, bet ir tāda tendence sabiedrībā, kad tu dari lietas, ej dziedāt, piedalies festivālos.

Teju visās valstīs tiek uzskatīts, ka interesi par kordziedāšanu spēcīgi **iniciē ģimenes un radnieku iesaistīšana**. Ja vecāki vai brāļi, māsas iesaistījušies korī, arī pārējiem bērniem šis nodarbes veids kļūst tuvāks un saprotams. Vēl vairāk – koris nereti kļūst par vietu, kur pāri satiekas un dibina ģimēni. Tādējādi vērojama **abpusēja atgriezeniskā saite**: ģimenes saites stiprina piederību koru kustībai un dalība korī palīdz veidot ģimeniskās saites.

Jā, noteikti. Tas (ka iesaistās korī) ļoti atkarīgs arī no ģimenes. Un arī draugiem.

Īstenībā visa mana ģimene dzied - mana sieva dzied, un manas divas meitas dzied. Un patiesībā es satiku savu sievu korī.

Mums ir daudzi pāri, kas satikās korī, apprecējās un dzemdēja bērnus, tādu ir vairāk nekā 20.

Mani vecāki sen atpakaļ piedalījās, ne korī, bet dejošanā, bet sievas vecāki ir saistīti ar mūziku, vectēvs bijis diriģents 2 koros, tāpēc daudz saistību ar mūziku. (un) Mani divi vecākie bērni iet mūzikas skolā - dzied korī, spēlē instrumentus, arī viņiem patīk mūzika.

Mana mamma agrāk dziedāja korī, citā korī, bet tas bija sieviešu koris... bet mūsu korī ir vecāki, kuru bērni tagad ir vidusskolā, un abi, gan vecāki, gan bērni, dzied korī, tā kā dažreiz tas tomēr ir gēnos. Īpaši mazās vietās, kur tev nav pārāk daudz iespēju dziedātāju izvēlē, tad, ja korim ir nepieciešami dziedātāji, tu vienmēr sākamā raugies ģimenē un draugu lokā. Jā, patiesībā, tas ir diezgan izplatīti diezgan - vecāki dzied un tad iesaista savus bērnus.

Atsevišķu valstu pārstāvji kā būtisku kordziedāšanas tradīcijas sastāvdaļu min dziedāšanu **baznīcām** piesaistītos koros, kas nereti ir tikpat spēcīgi un aktīvi kā privātie vai valsts dibinātie kori.

Toties bērnu kori baznīcās un dejošana Norvēģijā ir populāra.

Bet otrs koris ir saistīts ar baznīcu, un tur ir ļoti stingri noteikumi, ka jāparāda, ka esi labs dziedātājs.

Jā, ļoti (baznīcu kori ir izplatīti). Ir dažādi – ar labākiem dziedātājiem, sliktākiem.

Tiek minēts, ka ir izteiktākas atšķirības starp kordziedāšanas tradīciju Baltijas valstīs un citās Ziemeļvalstīs. Respondentu viedoklis ir tāds, ka **Baltijas valstīs tradīcija ir daudz spēcīgāka** un institucionalizēta, kā arī ka Baltijā dejošana un dziedāšana ir ciešāk kopā, tāpat būtiskāka ir tautastērpa loma.

[Pie mums dziedāšanas tradīcija ir] ne tik spēcīga kā Baltijas valstīs. Nepavisam ne tik stipra.

Baltijā dziedāšana un dejošana ir vairāk kopā.

Galvenā atšķirība - jums ir iesaistīti daudz vairāk cilvēku, otrkārt, Jūs velkat tradicionālos tērpus, bet mēs nē.

Protams, es domāju Baltijas valstīs, jo uz tām esmu diezgan daudz ceļojis - uz visām trim, dziedāšanas tradīcijas ietekmējis spiediens no Padomju savienības un vecajiem laikiem, un dziesmu svētki utt., tāpēc es domāju, ka Baltijas valstīs šī tradīcija ir daudz spēcīgāka nekā Ziemeļvalstīs. Jā, tā ir. Tie ir lieli festivāli [Dziesmu svētki]. Mums arī ir festivāli, bet tie nav tik apjomīgi.

Raksturojot **kordziedāšanas aktivitātes savā valstī**, Baltijas valstu pārstāvji, protams, atsaucas uz lielkoncertu sistēmu, kas līdzīga kā Latvijā, savukārt Skandināvu valstīs situācija ir neviennozīmīga – ir vietas (Somija), kur ir regulāri lielāki festivāli, citās valstīs (Dānija) nav vienotas un sistemātiskas svētku vai uzstāšanās tradīcijas, dažās valstīs vienkārši ir dažādi regulāri kordziedāšanai veltīti pasākumi.

[..] nezinu, kā tas ir angļiski, bet tas varētu būt "Dziedāšanas un spēlēšanas organizācija". Mēs bijām vienā pilsētā Somijas austrumos, kur bija 2 tūkstoši dziedātāju un spēlētāju, kas kopā dziedāja, mums arī bija gājiens kā jums. [..] Katrus 4 gadus. [..] Mūsu svētki sākās 19.gs. (Somija)

Bija mazāks koru festivāls Stokholmā dažas nedēļas atpakaļ. Un Lundā katru otro gadu ir starptautisks koru festivāls. [..] Vesela nedēļa pilna ar dažādu koru koncertiem, kulminācija ir apvienotais koris ap 600 cilvēku sastāvā. Tur tas tiek uzskatīts par milzīgu kori. (Zviedrija)

Dānijā cita organizācija - nav lielu festivālu, ir koru saieti, organizācijas, kur tiekas, bet ne tādā apjomā, piemēram, 3 tūkstoši cilvēku. Piemēram, sadziedas ar dažādiem diriģentiem nedēļas ietvaros. Ir arī konkursi koriem. (Dānija)

Mums arī ir festivāli, bet tie nav tik apjomīgi. Būtu ļoti jauki dažkārt piedzīvot lielākus notikumus. (Atbildība par organizēšanu būtu jāuzņemas) kombinācijai - valstij kopā ar organizācijām un tā.. mums nav nekāda likuma par to. Tas ir atkarīgs no skolām un institūcijām, mūzikas institūcijām, darīt to, ko tās dara. Tāpēc, ka daži kori dzied diezgan daudz tradicionālo dziesmu, bet citi atkal vispār nedzied tradicionālās dziesmas. (Somija)

Tas nav tikai koris, arī dejošana, tas ir sajaukts, ir dažādi mūzikas pasākumi nedēļas garumā, bet korim tā būtu 1 diena un divas-trīs dienas mēģinājumiem pirms tam. Labākā daļa ir piedalīties kā dalībniekam, jo ir jautri. Tā ir kā ballīte 4-5 dienu garumā. (Lietuva)

Koru dalībnieki min arī dažus citus specifiskus aspektus koru kustībā savā valstī, piemēram, **tautastērpu valkāšanas tradīcija**, koru diferenciacija un prasības, lai darbotos korī, svētku repertuārs.

Tā ir ļoti veca tradīcija – vilkt tautas tērpu, šobrīd to izmanto tikai tautas deju dejotāji, bet ne koristi. Mums ir jaukas drēbes, bet tās nav nacionālas. Kori nevēlas nemaz šādus kostīmus, tas vairāk dejotājiem. [..] Arī dejotājiem ir tikšanās, bet ne tik lielā mērogā kā koriem. (Dānija)

Mūsu korim ir tautas tērpi. Tas ir atkarībā no tā, kāda veida koncertā mēs piedalāmies, tāpēc, ka dažkārt mēs dziedam tautastērpā, dažkārt mēs dziedam smokingā un garajās vakarkleitās dāmām - tā kā tas ir atkarīgs no koncerta rakstura, vismaz mūsu korim. (Somija)

Mums ir svarīgi (tautas tērpi), jo šeit mums līdzī ir mūsu nacionālie kostīmi, bet mums pašiem ir mūsu kora tērpi, kad dziedam maijā un tā. Mums ir mājas lapa, kur tos varat redzēt. (Somija)

Ir kaut kāds atbalsts, bet varbūt tas nav pietiekams, jo, piemēram, pēdējos Koru festivālus bija jāstrādā, jo bija jāorganizē transports, un man ir saistība ar šo organizāciju, kas rīko svētkus, ir atbalsts, bet tas nav pietiekami. vairāk uzmanībai, jo parasti saka tā – te jūsu finansējums un dariet visu pārējo, bet tas jūsu ziņā. Gribētos citu skatījumu no valdības puses. (Lietuva)

Dānijā ir profesionāli kori, simfoniju orķestri, labi klasiskās mūzikas kori, arī parastie kori. (Dānija)

Zviedrijā ir ļoti spēcīga kordziedāšana kopumā. Neskaitot futbolu, kordziedāšana ir populārākā pēc-darba aktivitāte. Katrā ciemā ir vietējais koris. Lundā ir 20-30 kori. (Zviedrija)

Jā, mums vairāk jāmēģina. Tāpēc, ka tu nevari piedalīties festivālā, tikai tāpēc vien, ka tu gribi. Tev ir jāiztur konkurss. Tas kļūst arvien grūtāk ar katru dienu, jo kora dziedāšana kļūst arvien populārāka. Tā bija populāra vairākus gadus atpakaļ, un tad atkal ne tik ļoti, un tagad ir atkal. Tu vienkārši nevari iet korī, tev ir jātrenējas, jāmēģina dziedāt, jābūt gatavam. [..] Noteikti (fokuss ir svētki, nevis kordziedāšanas). Ja tuvojas kāds liels festivāls, cilvēki kļūst vairāk aktīvi... pēc tam aktivitāte atkal pieklust. (Igaunija)

(Svētku koncertā) viņi vienmēr izdara tā, ka daļa no repertuāra ir ļoti tradicionāla, bet pēdējā laikā viņi izmanto vairāk popdziesmas. Un jaunas apdares. [..] tas ir labi tavai sirdij dziedāt tradicionālās un nacionālās dziesmas, bet es domāju, ka arī vecākiem cilvēkiem patīk dziedāt jauntras dziesmas labā noskaņojumā. (Igaunija)

Es domāju, viena no problēmām, ja jūs vēlaties par Ziemeļvalstu vai Baltijas svētkiem, izplatīt informāciju citām valstīm. Varbūt savas valsts ietvaros tas ir diezgan viegli izdarāms, kad visi zina, ok, festivāls tuvojas.. Bet informācijas nodošana Baltijai un Ziemeļvalstīm ir diezgan sarežģīta.

Dalībnieku iesaistes pakāpi kordziedāšanas kustības **ietekmēšanā** ir grūti noteikt. Respondenti drīzāk uzskata, ka viņiem nav lielas teikšanas vai ietekmes saistībā ar kora repertuāru vai lielo svētku norisi, viņi drīzāk vienkārši piedalās korī, nedomājot par procesa ietekmēšanu. Tiek atzīts, ka lēmums jāpieņem cilvēkam, kurš ir kompetents un gatavs uzņemties atbildību, un tie parasti nav vienkāršie dziedātāji.

Manā gadījumā tas ir vienkārši, jo es esmu prezidents vienai no lielākajām mūzikas asociācijām Somijā [smejas], tā kā es varu diezgan daudz ko teikt, ja vēlos. Es esmu iesaistīts somu/zviedru mūzikas asociācijā, un es esmu šīs organizācijas prezidents.

Nejūtu, ka mums būtu ietekme.

Tad ir vairāk jāzina par dziesmām, kas tiek dziedātas, ir jābūt zināšanām. Dažkārt, kad mēs redzam dziesmu sarakstu, kuru kāds ir sastādījis (lai arī kurš tas būtu), dažkārt mēs apspriežam – “ā, atkal šīs skumjās dziesmas...” Mēs vairāk vēlētos, lai vairāk būtu jautrās, optimistiskās dziesmas, bet, ja neskaita to, es nedomāju, ka kāds vēlas uzņemties atbildību un teikt “jā, dziedāsim šīs dziesmas”, tāpēc, ja kāds izlemj iekļaut šo dziesmu, tad tev ir jāpiekrīt, ka tā ir laba dziesma – tu uzticies cilvēkiem, kas sastāda programmu.

Respondenti uzskata, ka turpmāk kordziedāšanā, tai skaitā svētkos, jābūt **balansam starp inovatīvo un tradicionālo daļu**. Jāsaglabā kā viens, tā otrs.

Es patiesībā domāju, ka tam vajadzētu būt kombinācijai, ka tev ir jādzied tradicionālas dziesmas - tas ir ļoti svarīgi mums visiem Ziemeļu un Baltijas valstīs. Mums tas ir jāpārmācās skolās, nedrīkst no tām atteikties un dziedāt tikai pop un rok dziesmas. Tāpēc, ka tad tev nebūs tradīcijas pēc 30-40 gadiem, jo visas tradicionālās dziesmas būs aizmirstas, ja neviens tās nedziedās. Tā es domāju. Tomēr var arī pievienot jaunas dziesmas, tomēr tradīcijai ir jābūt.

Tradicionālai daļai vajadzētu tikt saglabātai. Varbūt vajadzētu projekcijas, gaismas, kostīmus, kas nevar palikt tradicionāli - tehniskajai daļai vajadzētu būt inovatīvai. vajadzētu pieturēties pie 3 daļām koncertā - tradicionālai, modernai un jauktai. Bet domāju, ka tradīcija ir svarīga, jo mūsdienās jaunāki cilvēki mazāk saistīti ar tradīcijām, tāpēc šim festivālam to vajadzētu mainīt, parādīt tradicionālo mūziku, tradīcijas. Bet ir jābūt arī modernam pagriezienam...

Es domāju, ka ir jābūt balansam. Jo es nedomāju, ka ir iespējams veidot šādus svētkus bez tradicionālajām dziesmām – tām ir jābūt daļai no svētkiem. Ir labi, ja ir balanss starp tradicionālajām un jaunās paaudzes dziesmām.

6. DALĪBA ZIEMEĻU UN BALTIJAS VALSTU DZIESMU SVĒTKOS

Ar respondentiem maz tika apspriesta dalība tieši Ziemeļvalstu dziesmu svētkos, tomēr daļa no tiem norādīja, ka Rīgā pirmo reizi piedalās Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētkos, daži bijuši svētkos arī iepriekš citur.

Šī ir trešā reize. Bijām Tartu un Reikjavīkā.

Šie ir pirmie. Nē, mēs bijām Dānijā.[..] Dānijā mēs nepiedalījāties pašā festivālā. Mēs bijām uzaicināti piedalīties vienā no koncertiem.

Nē... es biju Latvijā 1990.gadā ar citu kori, sadziedāšanās ar JUVENTUS, pēc tam viņi brauca pie mums.

Šī ir otrā reize.

Man šī ir pirmā reize.

Man šī ir otrā reize.

Neviennozīmīgs un ne visai izsmeļošs viedoklis sniegts par Ziemeļu un Baltijas Dziesmu svētku specifiku vai nepieciešamību.

Nedomāju, ka ir daudz iespēju [satīties, iepazīties savā starpā] ... protams, ir mēģinājumi lielajam koncertam, kad visi esam sajaukti kopā, bet tā ir vienīgā vieta, kad visi kori ir kopā. Citādi tas ir tikai mūsu koris, mēs esam grupa un neko daudz nezinām par citiem koriem.

Jā, jā, JUMS to vajag, pavisam noteikti, tas ir skaidrs. Jo tas ir saistīts ar Jūsu valsts politiku, Jūsu valsts vēsturi. Mums bija līdzīga situācija mūsu valstī, kad vācieši 2.Pasaules karā bija mūsu valstī, un pēc tam mums bija liela nacionālā kustība ar dziedātājiem, bet tas bija pirms daudziem gadiem, paaudzēm... Jums tas ir nesenāk, tāpēc tas ir svarīgi, ka stāstāt šīs nacionālās lietas.

7. IESPĒJAS PIEDALĪTIES KORDZIEDĀŠANAS KUSTĪBĀ

Intervētie uzskata, ka viņu valstī nav tikpat kā nekādu ierobežojumu (finanses, attālums, kvalifikācija, dzīvesvieta) piedalīties koru kustībā. Valda uzskats – pietiek, ja cilvēkam ir vēlme uzstāties un dziedāt, tad iespējams atrast sev piemērotu kolektīvu. Tam ir arī daži sekmējoši faktori, piemēram, **mūzikas izglītība** un tās popularitāte.

Ja cilvēki ir ļoti entuziastiski pievienoties korim, tad attālums nav nekāds šķērslis.

Es domāju, ka lielākoties visiem ir vienādas iespējas piedalīties.

Es domāju, Somijā pastāv diezgan liela vienlīdzība, nosacījumi ir līdzīgi. Tas nav naudas jautājums, vai arī ka kādam būtu liegta iespēja. Tas ir pašu koru rokās.

Visi meklē kori, kas atbilst viņu vajadzībām un iespējām. Ja var maksāt, var atrast kori, kur patīk, dzied draugi. Ja nevar atļauties, var atrast kori, kur... piemēram, baznīcas kori. Atkarīgs no vēlēšanās piedalīties.

Nē, tas nav dārgi. Mums ir braukšanas attālums pat 100km, lai tiktu līdz mēģinājumiem, bet nedomāju, ka mums tās ir problēmas. Nākam no dažādām pilsētām, bet viss ir labi noorganizēts.

Jā, mums visā valstī laba mūzikas skolu sistēma, Somijā visi var tur mācīties un nākt dziedāt korī, tā ir laba sistēma.

Zviedrijā ir ļoti spēcīga kordziedāšana kopumā. Neskaitot futbolu, kordziedāšana ir populārākā pēc-darba aktivitāte. Katrā ciemā ir vietējais koris. Lundā ir 20-30 kori.

Kā vienīgais ierobežojums nedaudz tiek minētas finanses tiem korim, kas ir privāti dibinājumi. Kā arī grūtāk pievienoties korim, kuros ir augstāka profesionalitātes prasība. Dažreiz šķērslis ir nespēja nokomplektēt kori.

[..] mēs ceļojam, un tas ir dārgi - būt šajā korī. Kad mums ir mēģinājumi, mēs paliekam viesnīcās. Tas ir ļoti dārgi. Un, ja tev ir mazi bērni, tu nevari atļauties būt ar mums.

Par izdevumiem runājot – jā, noteikti, katram ir jāiegulda daļa savas personīgās naudas, lai piedalītos.

Protams, ir divu veidu kori – tie, kuri ir ļoti profesionāli un kur jāiet uz noklausīšanos pie diriģenta, lai pierādītu, cik labi dzied, un tie, kuriem var pievienoties ikviens.

Varbūt, ja vien tu dzīvo mazā vietā un nav tik daudz cilvēku, kas būtu ieinteresēti dziedāt, tad ir grūti izveidot kori. Bet, ja neņemam vērā to, tad visiem ir vienādas iespējas dziedāt un piedalīties.

Dalībnieki norāda, ka **finanšu jautājums** nav ierobežojošs faktors pašu ikdienas dalībai korī. Dalībnieki norāda, ka ieguldītais naudas daudzums būtiski neietekmē viņu un ģimenes budžetu (ja tās nav lielākas summas īpašiem izbraukumiem), izdevumi ir tā vērti un finanses tieši neietekmē iespēju un vēlmi dziedāt.

Tas nav dārgs hobijs, mēs esam gatavas maksāt, cik vien vajadzēs par to.

Man šķiet, tam īsti nevar piemērot noteiktu ciparu. Tas ir vairāk saistīts ar sajūtām.. Protams, ja tev vajadzētu sākt ieguldīt tūkstošus, tad, protams, tam ir jābūt tā vērtam, bet tik daudz, cik mēs maksājam šobrīd, tas ir... To nevar izmērīt ciparos.

Nē, (nav limits naudas summai, ko maksātu) par dziedāšanu. Bet, protams, ja koris izdomātu braukt, piemēram uz Īslandi, Reikjavīku, un tad ceļojuma izmaksas vien būtu 500-600 eiro tikai par ceļošanu, tad varbūt es teiktu, nēee.. nē.

Ir zināma maksa, ko mēs korī maksājam... Un tad ir braucieni un tādas lietas... Es domāju, tas ir starp 700 un 1000 eiro gadā, atkarībā no katra konkrētā gada, bet apmēram tā. Bet tas nav daudz no maniem ienākumiem.

Mēs maksājam 150 eiro dalības maksu gadā, kā arī šādi ceļojumi ir papildus jāapmaksā. Tas viss. Protams, limits būtu, ja tas būtu augstāk par mūsu algām. [..] ja finansiālais atbalsts būtu lielāks, mēs varētu vairāk doties izbraucienos. Bet, ja mēs kādreiz kaut ko plānojam, tad mums jāvienojas ar visiem kora dalībniekiem, ka šī būs tā summa, ko mēs katrs maksāsim. Bet katram dalībniekam viena un tā pati summa šķiet atšķirīga – kādam tas šķiet daudz, bet citam tā nesagādā problēmas, tāpēc mums vienmēr ir jāatrod vidusceļš.

Man šķiet, mēs maksājam aptuveni vienu simtu eiro (lai atbrauktu uz Ziemeļvalstu dziesmu svētkiem), jo pilsēta mums apmaksāja transporta izmaksas, bet par naktsmītni un ēdienu maksājam mēs paši.

SECINĀJUMI

1. Arī citās Ziemeļeiropas valstīs, tāpat kā Latvijā, vērojama koru veidu dažādības amplitūda: no privātiem līdz valsts dibinātiem, no klasiskiem līdz moderniem, no bērnu līdz senioru u.tml. Attiecīgi tiek uzskatīts, ka ikvienam iespējams atrast sev piemērotu kori gan pēc profesionalitātes pakāpes, gan dzīvesvietas, gan žanra, repertuāra un stāža. Tādējādi kordziedāšanu var uzskatīt par samērā demokrātisku brīvā laika pavadīšanas veidu.
2. Vairumam cilvēku impulss dziedāt korī nācis jau bērnībā vai agrā jaunībā, lielākoties tas nācis no mūzikas profesionāļu puses vai skolas ietvaros, kas līdzīgi ir arī Latvijā, kur nereti bērni sāk dziedāt korī tieši skolā vai mūzikas skolā, tieši tur iegūstot izpratni par kordziedāšanu. Kopumā secināms, ka tieši dzīves sākuma posms ir būtisks cilvēka piesaistīšanai kordziedāšanas kustībai, tikai daži no respondentiem apzināti pieņēmuši lēmumu dziedāt korī vēlākos dzīves posmos. Liela ietekme šajā bērnības posmā ir arī ģimenes iespaidam, kas nereti turpinās arī vēlākos dzīves posmos, kad vairāki ģimenes locekļi darbojas vienā korī vai arī viens otru atbalsta muzikālajās aktivitātēs. Tādējādi arī citās Ziemeļeiropas valstīs vērojams, ka koris zināmā mērā stiprina, ietekmē ģimenes saites, un ka ģimenes iespaidam ir būtiska nozīme šajā kustībā.
3. Ļoti būtiska ir cilvēka iekšējā vēlme muzicēt, uzstāties, jo tieši tas ir impulss, kas liek kordziedāšanu nepamest izaugot, kad tā vairs nav nepieciešamība skolas u.tml. ietvaros. Tas ir saprotami, jo, lai ilgstoši piedalītos korī, jābūt mūzikas izpratnei un mīlestībai, arī muzikālajam talantam. Daudziem mūzika ir arī intelektuāls izaicinājums un emociju gūšanas veids, iespēja atpūsties no ikdienas uztraukumiem. Kordziedāšanas lielākais devums cilvēka dzīvē, respondentuprāt, ir tieši emocionālās pasaules izkopšana, bagātināšana.
4. Vairums dalību korī raksturo kā nopietnu hobiju vai dzīvesveidu, tomēr reti kurš, runājot par kordziedāšanu, runā par tradīciju. Iespējams, dalībnieki vienkārši par kori nedomā tradīciju kategorijās, tajā pašā laikā respondentiem ir raksturīgi būt lojāliem vienam korim ilglaicīgi, kas tomēr signalizē par zināmu tradīcijas (ilgstamības un pārmantošanas) aspektu.
5. Tas, ko dziedāšana korī apzinātā vecumā dod, ir iespēja būt sociālā situācijā. Daudzi respondenti uzsver, ka korī ir īpaša cilvēku grupa, draugu loks, ar kuriem ir kopā jauki pavadīt laiku. Vairums piekrīt, ka, pārtraucot dziedāt korī, tiktu pazaudēti labi draugi un paziņas. Savā ziņā koristi ir sava veida subkultūra (jāsaka arī, ka samēra noslēgta, jo koristi atzīst, ka nav izteikti draudzīgu saišu ar citu koru dalībniekiem), kurus vieno kaislība uz mūziku. Koris ir specifiska socializēšanās forma. Būtisks ieguvums no dalības korī respondentiem ir arī iespēja ceļot un iepazīt citas kultūras.
6. Respondenti atzīst, ka piedalīties korī lielākoties kā viņus, tā citus kavē laika trūkums un citas dzīves prioritātes. Vairums uzskata, ka jauniem cilvēkiem, kas dibina ģimeni, ir aktīvā dzīves posmā, nav aktuāli veltīt laiku kora aktivitātēm, kā arī finansējums netiek veltīts ārpus ģimenes aktivitātēm. Tādējādi nereti vērojams jaunu cilvēku trūkums koros. Tomēr paši koristi neuzskata, ka finanses būtu izšķiroši būtiskas viņu dalībā korī. Tas nav faktors, kas būtiski kavētu piedalīties kora aktivitātēs, tas attiecināms arī uz iespēju piedalīties korī kopumā Ziemeļvalstīs. Koros dalības maksas parasti nav jāmaksā, tomēr izbraucieni, tērpi, mēģinājumi paņem zināmu daļu

- izdevumu. Aptaupjātie koru dalībnieki atzīst, ka nav izteikta valsts vai pašvaldības finansiāla atbalsta.
7. Izteikta tendence ir, ka koristi mēro lielas distances, lai nokļūtu uz mēģinājumiem, kas ne vienmēr ir bieži, bet tiek ievērota regularitāte un tie tiek rūpīgi plānoti un organizēti. Attiecīgi laiks tiek pielāgots šiem mēģinājumiem. Dalībnieki ļoti uzsver tieši paši savu vēlmi un entuziasmu, nevis ārēju atbalstu, kā būtisku faktoru un motivāciju dalībai korī.
  8. Vērojama atšķirība starp Baltijas valstu un Skandināvu valstu koristiem. Igaunijas un Lietuvas dalībnieki daudz emocionālāk uztver dalību korī, nopietnāk iesaistās un īsteno ar kustību saistītās svētku aktivitātes un vairāk domā par kordziedāšanu kā tradīciju. Arī Skandināvu valstu koristi Baltijas valstu kustību redz kā stiprāku, ilglaicīgāku un ar spēcīgāku pārmantojamības efektu, skaidrojot to ar vēsturisko situāciju un pašu kordziedāšanas sistēmu valstīs. Tajā pašā laikā intervētie koristi aktivitātes korī īpaši nesaista ar identitātes sajūtu vai patriotiskām jūtām, tās paliek otrajā plānā.
  9. Tiek uzsvērtā paaudžu nomainīšanas problemātika, norādot, ka veidojas paaudžu pārrāvums, jaunieši drīzāk nav nekā ir ieinteresēti iesaistīties vai turpināt iesaistīties korī, kad izaug. Pat ja daudzi atgriežas korī pusmūžā, vērojama jaunu cilvēku brieduma gados trūkums koros. Šķiet, tas vērojams arī Latvijā, lai gan ir pietiekoši daudz studentu un jauniešu koru. Koru popularitāti veicina mediju vai TV uzmanība vai tieši lielo svētku esamība, kā arī kordziedāšanas kā modes lietas uztvērumš.
  10. Respondenti uzskata, ka Dziesmu svētku kustībā un kordziedāšanā jāievēro balanss starp inovatīvo un tradicionālo aspektu. Ir jāseko līdzī laikam, jāļaujas globālām ietekmēm un iespējām miksēt mūzikas stilus, izmantot jaunu komponistu darbus, tehnoloģiju iespējas, savukārt jā saglabā arī klasiskā un tradicionālā mūzika korī, jo tā veido kordziedāšanas pamatus, ir būtiska piederības sajūtas un emocionālās pasaules bagātības veicināšanai.
  11. Kopumā secināms, ka ir sarežģīti viennozīmīgi salīdzināt kordziedāšanu Ziemeļu un Baltijas valstīs, jo katram korim ir sava specifika, kas attiecīgi nosaka arī ārējos faktorus – piederību institūcijai, finansējuma piesaistes iespējas, koncertēšanas veidus un regularitāti, mēģinājumu procesu u.tml. Tomēr ir tendences (dziedāšana kā emocionāls pārdzīvojums, koris kā socializēšanās iespēja, paaudžu pārrāvums kustībā, ilgstoša piederība korim, impulsi dalībai korī jau bērnībā), kas teju visās valstīs ir līdzīgas un ļauj iezīmēt kopīgas vadlīnijas.

PIELIKUMI: INTERVIJU TRANSKRIPCIJAS

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (15.20-15.35)

Norises vieta: Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Intervētāji: Līga un Agnese

Dalībnieki:

Respondents 1: Zviedrija, apm. 60, sieviete

Respondents 2: Zviedrija, apm. 60, vīrietis

Intervētājs: Mēs varētu sākt ar to, ka Jūs pastāstāt, cik ilgi Jūs dziedat kori, kad sākat dziedāt, vai esat mainījuši korus u.tml.

Respondents 1: Jā, es esmu no Indijas un Zviedrijā ieradus 1983.gadā, kad es dibināju zviedru kori. Tad mēs dziedājām daudz afrikāņu, vispār nacionālas un internacionālas dziesmas. Esmu no Kalkutas, kur mēdzu dziedāt Tagores dziesmas. Un četrus gadus atpakaļ es nolēmu, ka man jāmaca cilvēkiem dziedāt šīs *bengālī* dziesmas. Un tā mēs sākam, šķiet, četrus gadus atpakaļ. Rabinrads Tagore ieguva Nobela balvu 1930.gadā Zviedrijā, tas arī lika mums būt ļoti ieinteresētiem. Mēs sākam dziedāt, daži cilvēki nāca pie manis, kas bija ieinteresēti šajā indiešu dziedāšanā. Tagad mums ir 16 dalībnieki. Taču šobrīd daudzi ir ļoti aizņemti, tādēļ uz šejieni atbraucām tikai septiņi. Bet tas nekas.

Resp2: Es dziedāt sāku diezgan vēlu. Strādāju par žurnālistu avīzei, tādēļ vienmēr strādāju pa naktīm un nebija laika. Bet kopš 2000.gada pievienojos tam pašam korim, kur Bubu (resp1) dziedāja afrikāņu nacionālās dziesmas. Un tad 2011.gadā mēs dibinājām šo Rabinrada Tagores kori. Tas bija Bubu sapnis – ļaut zviedru cilvēkiem dziedāt bengāli valodā, Tagores oriģināldziesmas. Taču es esmu arī cita pus-profesionāla (*semiproffesional*) kora dalībnieks Lundā, kas ir saistīts ar vienu no Lundas baznīcām. Tur dziedam Bahu, Palestrīnu un tamlīdzīgus skaņdarbus. Tādējādi pārstāvu dažādus mūzikas veidus.

Intervētājs: Vai varat sīkāk aprakstīt kora repertuāru? Saprotu, ka dziedat Tagores dziesmas, bet vai dziedat arī tautasdziesmas, baznīcu mūziku... vai ir jaukts repertuārs?

Resp2: Varu paskaidrot, ka Tagore nebija tikai dzejnieks, viņš arī savai dzejai komponēja mūziku. Viņa repertuārā ir ap 2500 dziesmu. Tajās ir liela dažādība. Kad viņš bija jauns, viņš ņēma tautasdziesmas no Skotijas, Īrijas un pārvērta *bengālī* dziesmās. Jo vecāks viņš kļuva, jo sarežģītāka un attīstītāka tapa viņa mūzika. Tas bija sajaukums no klasiskas Indijas mūzikas, reģionu tautas mūzikas un Rietumu mūzikas. Tas ir gandrīz kā īpašs zīmols – nacionālas Indijas dziesmas un bengāli dziesmas. Abām autors ir Tagore, kas ir diezgan apbrīnojami. Mūsu kori Bubu ir profesionāle, viņa zina visas šīs dziesmas, bet mums, pārējiem, kori ir zināmas kādas 30 dziesmas. Iesākumā tas zviedriem bija liels izaicinājums, jo, lai gan šajā mūzikā ir Rietumu ietekme, tā tomēr ir ļoti jāiemācās saprast, jo ir ļoti atšķirīga no Rietumu mūzikas. Kad cilvēki pirmo reizi to dzirdēja, domāja – es nekad to neiemācīšos, bet pēc 2-3 mēnešu mēģinājumiem visi zina, kā dziedāt *bengālī* valodā. Mēs bijām Indijā pirms diviem gadiem tūres ietvaros, kopā uzstājāmies 7 koncertos, un mums bija lieli panākumi. Jo bijām zviedri.

Intervētājs: Bet kā Jūs izlēmāt atbraukt uz šejieni, Ziemeļvalstu svētkiem?

Resp2: Tādēļ, ka esam Zviedrijas Koru asociācijas dalībnieki.

Intervētājs: Bet Jums bija jāiemācās jauns repertuārs, vai ne?

Resp1: Jā, jā, protams.

Resp2: Jā, bet tas bija interesanti.

Intervētājs: Vai Jūsu valstī ir līdzīga svētku kustība kā šeit?

Resp2: Ne tik apjomīga kā šī.

Intervētājs: Vai varat aprakstīt, kā tas notiek Jūsu valstī? Vai tur ir mazāki svētki?

Resp2: Jā, bija mazāks kora festivāls Stokholmā dažas nedēļas atpakaļ. Un Lundā katru otro gadu ir starptautisks kora festivāls. Esmu tajā piedalījies piecas reizes. Vesela nedēļa pilna ar dažādu kora koncertiem, kulminācija ir apvienotais koris ap 600 cilvēku sastāvā. Tur tas tiek uzskatīts par milzīgu kori.

Resp1: Bet šeit cilvēku ir tik daudz. Tas ir tik brīnišķīgi.

Resp2: Jā, šķiet, 10 000 cilvēku.

Intervētājs: Tātad Jūs uzstājaties vietējos koncertos un arī ceļojat uz ārzemēm. Cik sapratu, esat devušies uz Indiju. Vai esat bijuši citur?

Resp2: Nē, tā ir bijusi vienīgā reize.

Resp1: Pārējā laikā esam Zviedrijā.

Intervētājs: Vai esat piedalījušies citos Ziemeļvalstu vai Baltijas svētkos?

Resp1: Šie ir pirmie. Nē, mēs bijām Dānijā.

Resp2: Dānijā mēs nepiedalījāmies pašā festivālā. Mēs bijām uzaicināti piedalīties vienā no koncertiem.

Intervētājs: Ko Jūs iegūstat no dalības korī, kas Jūs motivē dziedāt?

Resp2: Mēs kļūstam priecīgi.

Intervētājs: Tātad emocijas?

Resp2: Jā, dziedāšana padara laimīgu.

Resp1: Ikviens var dziedāt.

Resp2: Kā arī dziedāt šādu, tik citādu, mūziku ir intelektuāls izaicinājums.

Intervētājs: Vai esat tuvi ar kora dalībniekiem? Vai esat draugi?

Resp2: Jā.

Intervētājs: Ja, piemēram, Jūs pārtrauktu dziedāt, Jūs zaudētu kontaktus, draugus? Vai tas ir konkrēts cilvēku loks, ar kuriem esat tuvi?

Resp2: Jā, mēs esam ļoti tuvi. Kad mums nav tik daudz mēģinājumu, mēs trenējamies arī mūsu mājās. Savācamies kopā un dziedam.

Intervētājs: Kāda ir tradīcijas nozīme dziedāšanai korī? Jūs sakāt, ka šī ir īpaša mūzika ar savu tradīciju. Vai dziedot, Jūs cenšaties uzturēt kādu tradīciju vai arī vienkārši pieredzat ko jaunu?

Resp2: Tas ir diezgan inovatīvs process. Indijā un Bangladešā šīs dziesmas pārsvarā dzied solo izpildītāji. Kordziedāšana Indijā nav diez ko izplatīta, izņemot ciematīņos, dejās, tautas mūzikā.

Intervētājs: Tad Zviedrijā tā vairāk ir inovācija?

Resp2: Saistībā ar indiešu mūziku – jā, bet Zviedrijā ir ļoti spēcīga kordziedāšana kopumā. Neskaitot futbolu, kordziedāšana ir populārākā pēc-darba aktivitāte. Katrā ciemā ir vietējais koris. Lundā ir 20-30 kori.

Intervētājs: Dažādās vecuma grupās vai vairāk tieši vecākā paaudze?

Resp2: Arī jaunie. Lunda ir studentu pilsēta, tādēļ vairums kori ir jauniešu, studentu, kuri dzied. Un ir dažādu veidu kori.

Intervētājs: Kā Jums šķiet, kādēļ tas ir tik populāri?

Resp2: Nemaz nezinu, kādēļ.

Intervētājs: Kādēļ cilvēki Zviedrijā izvēlas dziedāt korī?

Resp2: Dziedāt vienmēr ir bijis ļoti populāri Zviedrijā.

Intervētājs: Vai var būt tā, ka, ja vecāki vai radi dziedājuši korī, tad arī bērni turpina dziedāt?

Resp1: Jā, noteikti. Tas ļoti atkarīgs arī no ģimenes. Un arī draugiem.

Intervētājs: Tas ir izplatīti – paaudžu pārmantošana?

Resp2: Jā, ļoti.

Intervētājs: Un vai attiecīgi Jūsu bērni to turpinātu?

Abi: Jā, jā.

Intervētājs: Vai tas ir tikai Jūsu pašu entuziasms, vai arī valsts kaut kādā veidā atbalsta Jūsu dalību korī? Finansē, piemēram?

Resp2: Nē, nav īpaši nekas daudz. Mūs ļoti dedzīgi atbalstīja vēstniecība kādu laiku, bet tad viņu interese pazuda.

Intervētājs: Indijas vēstniecība?

Resp2: Jā, tieši tā.

Intervētājs: Bet Zviedrijā kopumā? Kad Jūs vēlaties dibināt kori, tas ir pašu entuziasms vai kāds šo kori atbalsta?

Resp2: Ir abējādi. Ir spēcīgi dibināti kori, kas pastāv ļoti ilgu laiku – 50 un vairāk gadus -, tiem ir baznīcas, valsts, pašvaldības atbalsts. Mūsu koris ir privāta iniciatīva.

Intervētājs: Tad tas ir Jūsu pašu entuziasms un vēlme darboties. Bet vai Jūs teiktu, ka kopumā ir grūti vai viegli iesaistīties korī? Vai ir kādi šķēršļi, kas jāpārvar – attālums, izdevumi? Vai arī tas nav nemaz sarežģīti?

Resp2: Es domāju, ka nē. Ja cilvēki ir ļoti entuziastiski pievienoties korim, tad attālums nav nekāds šķērslis. Protams, ir divu veidu kori – tie, kuri ir ļoti profesionāli un kur jāiet uz noklausīšanos pie diriģenta, lai pierādītu, cik labi dziedī, un tie, kuriem var pievienoties ikviens.

Intervētājs: Tad tas ir mazliet grūtāk tikai tad, ja jāiztur konkurss.

Resp2: Jā, piemēram, šajā Tagores korī mēs neuzliekam nekādus šķēršļus. Ja cilvēki tiešām vēlas, viņiem patīk šo mūziku dziedāt, mēs atbalstām. Bet otrs koris ir saistīts ar baznīcu, un tur ir ļoti stingri noteikumi, ka jāparāda, ka esi labs dziedātājs.

Intervētājs: Paldies, lai Jums jauka palikšana Latvijā!

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (12.30-12.45)

Norises vieta: Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Intervētājs: Agnese

Dalībnieki:

Respondents 1: Norvēģija, apm. 55, sieviete

Respondents 2: Norvēģija, apm. 55, vīrietis

Respondents 3: Norvēģija, apm. 55, vīrietis

Intervētājs: Varbūt mēs varētu sākt ar to, ka jūs pastāstītu, cik ilgi Jūs dziedat šajā korī vai vispār korī, kāpēc un kas jums patīk šajā nodarbē un tamlīdzīgi. Var sākt, kurš vien no jums vēlas.

Respondents 1: Es korī dziedu kopš 10 gadu vecuma. Bet šajā korī kādus 10-11 gadus. Tas ir tāds svētku, festivālu koris (*festival choir*). Man patīk dziedāt, jo tas ir sociāls process un tas ir

jautri. Izmantojot balsi, tu kļūsti priecīgs vai arī vari izraudāties. Dziesma iet caur sirdi. Lūk, tas ir iemesls, kāpēc es dziedu korī.

Intervētājs: Jā. Un kāds ir iemesls, kāpēc Jūs mainījāt korus? Jūs teicāt, ka dziedājāt citos un tagad dziedat šajā.

Resp1.: Jā.

Intervētājs: Vai ir bijuši periodi, kad Jūs vispār nedziedājāt? Vai arī Jūs esat dziedājuši visu laiku?

Resp1: Visu laiku. Jā, kopš man bija desmit.

Intervētājs: Skaidrs. Un kā ir ar Jums?

Resp2: Es korī dziedu kopš 1995.gada. Esmu dziedājis divos koros – šajā un vienā citā. Mani iemesli ir tādi paši, kā teica viņa.

Intervētājs: Jums patīk izpaust emocijas caur dziedāšanu?

Resp2: Jā.

Intervētājs: Bet kādēļ Jūs izvēlējāties dziedāšanu, nevis dejošanu vai spēlēt kādu instrumentu?

[visi smejas]

Resp2: Es māku dziedāt, bet es nemāku deļot.

Resp3: Katrā ziņā viņš to nemāk darīt vienlaicīgi.

[visi smejas]

Intervētājs: Saprotu.

Resp1: Jā, tikai vienu lietu vienā laikā. Tādēļ es izvēlos dziedāt. Un es nespēlēju nevienu instrumentu. Tikai dziedu. Tikai mana balss.

Intervētājs: Un kā ir Jums?

Resp3: Es sāku kā mūziķis, spēlēju instrumentu. Un tikai vēlāk es atklāju, ka cilvēka balss var radīt mūziku tieši tāpat kā instruments to spēj, ja tu trenē un attīsti savu balsi. Un tad iespējams radīt ļoti īpašas skaņas ar balsi, kad sanāk gandrīz kā simfoniskais orķestris. Un tas mani iedvesmoja sākt strādāt ar kori un mēģināt radīt mūziku. Protams, arī teksts, vārdi ir ļoti nozīmīgi dziesmās, tomēr visa pamats ir mūzika. Tieši tā pārnes vārdus.

Intervētājs: Skaidrs. Jūs minējāt, ka šis ir veids kā būt sociāli aktīvam un izpaust emocijas, bet vai ir vēl kādi aspekti, iemesli, kas motivē piedalīties korī? Varbūt, piemēram, iespēja parādīt patriotismu vai ceļošana... Vēl kāds aspekts?

Resp1: Jā, protams, šis koris katru gadu dodas uz ārzemēm uz festivāliem. Tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc mums ir šis koris, kāpēc es šeit dziedu.

Resp2: Mēs to saucam par svētku/festivālu kori. Šis koris ir radīts, lai...

Resp1: Lai dotos uz ārzemēm.

Resp3: Jā, dotos uz ārzemēm un ceļotu uz mūzikas un dziesmu festivāliem, kur dzirdētu citus ļoti labus korus un smeltos no viņiem iedvesmu. Pie reizes dziedam arī paši. Socializācijas aspekts grupā un ceļošana, lai redzētu citas kultūras, ir ļoti būtiski.

Intervētājs: Tad Jūs apmaināties ar pieredzēm, repertuāru, dziesmām? Vai Jūs uzturat kontaktus ar citiem koriem?

Resp1: Jā, mums ir repertuārs no Islandes, Igaunijas, Dānijas, Zviedrijas, Latvijas.

Intervētājs: Vai Jūs arī draudzējaties ar koriem no citām valstīm?

Resp1: Nē...

Resp2: Tikpat kā nemaz. Nav nekādu īpašu kontaktu.

Intervētājs: Tātad tikai Jūsu kora koristu vidū Jūs esat tuvi?

Resp1: Jā, ļoti, ļoti tuvi. Kā ģimene.

Resp3: Korī ir tikai apmēram 20 dalībnieki. Tātad esam ļoti tuvi.

Intervētājs: Jā, tas nav nemaz tik daudz. Bet tas ir ļoti jauki. Bet vai var teikt, ka, ja Jūs pārstātu dziedāt korī, Jūs zaudētu labus draugus, zaudētu kontaktus?

Resp1: O jā, noteikti.

Intervētājs: Vai tas tad arī ir iemesls, kāpēc Jūs turpināt dziedāt un turaties kopā?

Resp1: Viens dalībnieks divus gadus nedziedāja, bet nu ir atgriezies, jo viņš teica – man jūsu pietrūka.

Intervētājs: Skaidrs. Kā un ko Jūs dziedat, kā organizējat mēģinājumus, kā piedalāties koncertos?

Resp2: Šim korim mēģinājumi ir vienreiz mēnesī vai katru otro mēnesi. Bet citiem koriem tie ir reizi nedēļā. Un viņi attiecīgi lielākoties uzstājas priekš vietējām sabiedrībām. Kā arī kora dalībnieku vidējais vecums kļūst arvien lielāks. Ir grūti kustībā iesaistīt jaunus cilvēkus.

Intervētājs: Vai tiešām?

Resp1: Jā, bet tas ir tāpēc, ka mēs ceļojam, un tas ir dārgi - būt šajā korī. Kad mums ir mēģinājumi, mēs paliekam viesnīcās. Tas ir ļoti dārgi. Un, ja tev ir mazi bērni, tu nevari atļauties būt ar mums.

Intervētājs: Bet Norvēģijā kopumā arī ir šī tendence, ka jauni cilvēki nevēlas piedalīties korī? Vai vismaz mazāk kā agrāk?

Resp2: Jā, jā, noteikti.

Resp1: Ir studentu kori, bet, kad vairs neesi students, tev ir ģimene, un koris vairs nav tava prioritāte.

Intervētājs: Skaidrs, tas ir interesanti.

Resp1: Jā, bet kad tev atkal ir 40-50 gadi, tu atgriezies.

Resp2: Jā, tad atgriežas.

Intervētājs: Tiešām? Tātad ir tendence, ka cilvēka dzīvē ir periods, kad tu pārtrauc, un tad atkal atsāc, un Jūs domājat, ka iemesls tam ir prioritātes un izdevumi pārsvarā.

Visi: Jā, jā.

Intervētājs: Vai Jūs domājat, ka šī tendence ietekmē tradīciju? Vai paaudžu pārrāvums to ietekmē vai arī tradīcija turpinās bez lielām izmaiņām? Vai tajā ir pārtrūkums, izmaiņas? Vai tradīcija ir vēl stipra?

Resp1: Dziedāt korī?¹

Intervētājs: Jā. Un dziedāšana kopumā...

Resp3: Ne tik spēcīga kā Baltijas valstīs. Nepavisam ne tik stipra. Toties bērnu kori baznīcās un dejošana [nevar transkribēt] Norvēģijā ir populāra. Uz kādu periodu. Tad tie paliek vecāki, dibina ģimēni... iespējams, viņi vēlāk atgriežas korī, bet Baltijā dziedāšana un dejošana ir vairāk kopā.

Intervētājs: Jā, tie vienmēr iet kopā.

Resp3: Bet Norvēģijā dziedāšana un dejošana...

Intervētājs: Neiet kopā?

Resp1: Nē, nepavisam.

Intervētājs: Un nav kopēju koncertu? Skaidrs. Un kāds ir Jūsu repertuārs? Vai tās ir vairāk tradicionālas tautas dziesmas vai kaut kas no populārās mūzikas? Dažādās valodās? Kāda ir struktūra, veidi?

¹ Intervētājs novēroja, ka respondenti neizprot, ka kora dziedāšana ir uzskatāma par tradīciju, jo nesaprata jautājumu.

Resp2: Pilnīgi viss.

Resp1: Bet ne populārā mūzika.

Resp3: Jā, ne tik daudz populārā mūzika.

Resp2: Tautasdziesmas un baznīcu mūzika gan. Populārā mūzika varbūt, bet ne pops.

[apspriežas norvēģiski, piemin Bītļus]

Resp3: Esam piedalījušies apmēram desmit starptautiskos festivālos, un katru reizi mēs pirms tam saņemam grāmatu ar dziesmām, kas jāiemācās. Tās savāktas no dažādām valstīm. Gabali, ko mēs izpildām arī mājās. Tādējādi izpildām arī dāņu, islandiešu, norvēģu, Baltijas valstu mūziku. Protams, angļu valodā, norvēģu, zviedru...

Intervētājs: Jā, tātad daudz dažādu dziesmu. Vai esat piedalījušies Ziemeļvalstu Dziesmu svētkos jau agrāk?

Resp2: Šī ir trešā reize. Bijām Tartu un Reikjavīkā.

Intervētājs: Un ko Jūs domājat par šo visu tradīciju? Vai tai jābūt inovatīvākai, labāk organizētai vai arī tā jau ir ļoti laba? Varbūt tai jābūt vairāk tradicionālai? Kas Jums tajā patīk, kas nepatīk? Vai tā vispār ir nepieciešama?

Resp2: Es domāju, ir būtiski satikties. Svarīgi, ka kori no dažādām valstīm satiekas. Bet šis festivāls, šogad Rīgā... mēs gribētu vairāk izpildīt mūsu pašu mūziku. Mēs sestdien dziedāsim 10-15 minūtes Tukumā, bet tā ir vienīgā uzstāšanās reize, kas mums būs šo svētku laikā. Neskaitot kopējo uzstāšanos brīvdabas skatuvē [domāts gala koncerts]. Mēs gribētu dziedāt šeit Rīgā, piemēram, baznīcā, kur mums būtu mūsu pašu uzstāšanās.

Intervētājs: Iespēja vairāk parādīt to īpašo, kas Jums ir?

Visi: Jā, jā.

Resp2: Un tāpat arī dzirdēt citus korus no citām valstīm, kad viņi uzstājas paši savos koncertos. Vai kopā ar mums. Šobrīd Tukums ir vienīgā mūsu iespēja. Un mēs vēl nezinām, kur mēs dziedāsim un kad. Tādēļ uzskatu, ka šiem svētkiem ir pārāk nenoteikta struktūra.

Resp1: Jā.

Intervētājs: Tieši šajos svētkos Rīgā?

Resp2: Jā, tieši tā.

Intervētājs: Jā, tas tad ir kaut kas, kas mums jāpārdomā un jāņem vērā. Bet vai Jūs domājat, ka dalība šajos svētkos, satuvina cilvēkus no dažām sociālām grupām, dažādiem reģioniem vai ne visai?

Resp1: Nedomāju vis.

Resp3: Nedomāju, ka ir daudz iespēju... protams, ir mēģinājumi lielajam koncertam, kad visi esam sajaukti kopā, bet tā ir vienīgā vieta, kad visi kori ir kopā. Citādi tas ir tikai mūsu koris, mēs esam grupa un neko daudz nezinām par citiem koriem.

Resp1: Bet pēcpusdienā mēs varēsim iet uz klubu un satikt citus cilvēkus, socializēties.

Resp2: Jā, pareizi, mums būs tikšanās. Tās ir ļoti svarīgas. Satikt, dzirdēt un redzēt pārejos.

Resp1: Atceros, ka tad, kad bijām Tartu, tur bija sociālais klubs. Vairāki kori tur tikās un mēģināja pat kopā padziedāt.

Resp3: Tā spontāni.

Resp1: Tas bija ļoti jautri.

Intervētājs: Tad es Jūs vairs nekavēšu ilgāk. Paldies liels, bija ļoti patīkami. Cerams, Jūs labi pavadīsiet laiku.

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 26.jūnijs (12.30-12.45)

Norises vieta: Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Intervētājs: Līga

Dalībnieki:

Respondents 1: Somija, apm. 65, sieviete, diriģente

Respondents 2: Somija, apm. 65, sieviete, koriste

Intervētājs: Kā Jūs sākat dalību korī? Kāda ir motivācija dziedāt? Cik ilgi jau dziedat?

Resp1: Esmu dziedājusi visu dzīvi, spēlēju klavieres, dziedāju dažādos koros, bet, kad iebraucu mūsu šobrīdējā pilsētā, sāku dziedāt korī, pēc pāris gadiem diriģents taisījās iet projām. Biju parasts dziedātājs, bet viņš man piedāvāja diriģēt, un es teicu "jā". Sāku mācīties koru diriģēšanu kādu laiku, tagad esmu diriģente 14 gadus. Es strādāju par zobārsti, bet šis ir mans hobijs.

Resp2: Korim pievienojos pirms 10 gadiem, jo mani bērni bija izauguši, bet man bija vairāk laiks sev. Man vienmēr paticis dziedāt, bet neko nespēlēju. Mani bērni spēlēja vijoli un akordeonu, biju ar viņiem, kad gāja spēlēt mūzikas skolā. Kad biju bērns, biju vienā korī, bet kā pieaugušajam šis ir mans vienīgais koris, un man tas ļoti patīk.

I: Vai esat darījušas arī ko citu – dejujušas, spēlējušas instrumentu?

Resp1: Nē, nē, tikai dziedam.

Resp2: Brīvajā laikā esmu arī organizācijā, kas rūpējas pārsvarā par sievietēm, kam problemātiskas ģimenes, māca jauniem cilvēkiem, kā tīrīt, gatavot ģimenēs, bet tas vairāk kā hobijs. Ne profesija.

I: Vai Jūsu valstī ir festivāli, kustības, kur dzied?

RESP2: Jā, nezinu, kā tas ir angļiski, bet tas varētu būt "Dziedāšanas un spēlēšanas organizācija". Mēs bijām vienā pilsētā Somijas austrumos, kur bija 2 tūkstoši dziedātāju un spēlētāju, kas kopā dziedāja, mums arī bija gājiens kā jums. Tas bija ļoti jauki.

I: Tas ir tikai Jūsu iedzīvotājiem, Jūsu valstī?

RESP2: Tas ir tikai mūsu valstī. Bet esam bijuši arī Igaunijā šādos pasākumos, piemēram, viņu Dziesmu svētkos dažreiz esam bijušas.

I: Cik bieži tas notiek?

RESP1: Katrus 4 gadus.

I: Jūs teicāt, ka dodaties arī uz Igauniju? Tas ir uz *Laulu pidu*?

RESP2: Jā, jā, tieši tur. Bet tikai dažreiz.

I: Ko Jums nozīmē šie svētki savā valstī?

RESP2: Varam satikt dažādus korus no citām Somijas vietām, mēs kopā dziedam gluži tā, kā šeit to darām, bet varam arī kaut ko paši dziedāt, rīkot koncertu tikai mūsu korim, ja vēlamies.

I: Vai tas ir vairāk tradicionāli, vai arī Jūs dziedat jaunas dziesmas, no jauniem komponistiem?

Resp1: Abējādi, bet pamatā tradicionāli.

I: Cik ilgi jau notiek šādi svētki?

RESP1: Jau daudzus gadus. Mūsu svētki sākās 19.gs., mūsu koris drīz būs 100 gadus vecs. Mēs ar to ļoti lepojamies. Patiesībā šis koris ir vecāks nekā 100 gadus, lai gan par to oficiāli pirms tam neko nezinām. Pēc trim gadiem būs 100 oficiāli.

I: Tātad Jūs uzturat tradīciju ne tikai caur šiem svētkiem, bet arī caur pašu kori?

Resp1: Ar kori arī turam tradīciju dzīvu, piemēram, 1.maijā ar kori dodamies uz rātslaukumu un dziedam pavasara dziesmas.

RESP2: Dodamies arī uz slimnīcām un dziedam slimniekiem šajā dienā, tad 3-4 stundas ejam visur un dziedam.

I: Vai Jums tradīcija svarīga? Vai Jums ir tērpi?

RESP2: Jā, mums ir svarīgi, jo šeit mums līdzī ir mūsu nacionālie kostīmi, bet mums pašiem ir mūsu kora tērpi, kad dziedam maijā un tā. Mums ir mājas lapa, kur tos varat redzēt.

I: Kāds ir valdības atbalsts? Vai ir atbalsts, kad gribat dziedāt korī un rīkot tādus svētkus?

RESP1: Mūsu pilsēta (Lapua) dod mazu atbalstu.

RESP2: Jo esam zem mūsu "nacionālās skolas" jeb "hobiju skolas", kur var dziedāt, dejot, gleznot, un tamlīdzīgi. Mēs piederam tai, bet arī esam privāts koris, mūsu pilsēta dod naudu nacionāliem koriem.

I: Vai sava nauda jātērē? Vai ir kāda robeža, kad Jūs vairs negribētu dziedāt naudas dēļ?

RESP1: Jā, pamatā, jo tas ir hobijs, par kuru maksā, tas nav dārgs hobijs, mēs esam gatavas maksāt, cik vien vajadzēs par to.

RESP2: Bet mēs atbalstām, ka pilsēta atbalsta jaunus korus un bērnus, jo mēs strādājam un varam apmaksāt savu hobiju, bet viņi - nē.

RESP1: Mūsu koris organizē arī Ziemassvētku pasākumus, tirdziņu, kas ir liels notikums mūsu pilsētā, un tur mēs saņemam naudu, piemēram, lai atbrauktu šeit. Tā ir daļa no mūsu tradīcijām.

I: Vai Jūsu valstī ir vienādas tiesības un iespēja visiem piedalīties kordziedāšanā?

RESP2: Jā, es domāju, ka jā.

RESP1: Jā, mums visā valstī laba mūzikas skolu sistēma, Somijā visi var tur mācīties un nākt dziedāt korī, tā ir laba sistēma.

I: Kā ar jauniem cilvēkiem?

RESP2: Es domāju, ka labi, jo, piemēram, mana meita, viņai ir 27 gadi, tagad dzīvo Helsinkos, kur ir daudz kori, un tur viņa dzied vienā lielā korī, bet Lapua kā mazā pilsētā (15 000 iedzīvotāji) ir daudzi kori no bērnu līdz pāri 80 gadiem.

I: Tātad tā nav problēma jauniešiem dziedāt korī?

RESP: Nē, nē.

I: Nav paaudžu lūzums?

Resp1: Varbūt kaut kur ir paaudžu plaisa, kad apmēram 15 gadu vecumā ir ieinteresēti citās lietās. Vai arī kad pašiem piedzimst bērni.

RESP2: Vai kad iet uz universitāti, piemēram, mana meita dziedāja korī Lapua, tad pārvācās uz Helsinkiem un pārtrauca dziedāt, bet tad atsāka. Kad viņi ir bērni un iet skolā savā pilsētā, tad kļūst par pusaudžiem un pārtrauc iet, bet tad, kad izaug, atkal vēlas dziedāt.

I: Kad atbraucat uz šejieni, svētkiem, vai izjūtat kopā ar visiem Ziemeļvalstu identitāti?

RESP2: Jā, mēs esam lepnas būt somietes, jūs redzēsiet, jo mums ir daudzi karogi. Mēs jūtam un zinām, ka piederam šai lielajai dziedāšanas ģimenei.

I: Vai Jums šķiet, ka Baltijas un Ziemeļvalstīm ir vienas saknes?

RESP1: Savā ziņā mums ir saknes ar Baltijas valstīm, jo mūsu kora cilvēki vēlas apgūt ko jaunu, iepazīt jaunus korus, mēs dodamies uz Eiropu katru otro gadu, mums draugi visur Eiropā, un katru reizi, kā dodamies uz Eiropu, iegūstam jaunus draugus un kāds mūs ielūdz citā valstī, esam bijuši Beļģijā pirms diviem gadiem...

RESP2: Bijām Strazburgā, kad Beļģu koris dzirdēja mūs dziedam, viņi uzaicināja viesoties viņu festivālā, esam bijuši arī Ungārijā, Kiprā, Vācijā, Igaunijā... Strazburgā, jā, Ungārijā ļoti daudz reizes, arī viņi bijuši pie mums, jo mums dziedošie draugi daudz kur pasaulē...

I: Ja pārtrauktu dziedāt, vai būtu cits draugu loks? [koristei jautājums]

RESP2: Es nemaz nevaru beigt dziedāt... bet man ir daudz draugu, jo esmu daudzās organizācijās. Varbūt dažus kora draugus neredzētu tik bieži, bet man ļoti labi draugi ir šajā korī.

I: Tad tas ir veids, kā uzturēt kontaktus, kā arī gūt jaunus draugus...

Resp2:Jā...korī man ir labākie draugi, līdz ar to...

Resp1: Mūsu koris kā maza ģimene, kad mums ir bēdas, prieki, mēs tos dalām kopā.

I: Labi, paldies!

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (17.05-17.15)

Norises vieta: Latvijas Nacionālās kultūras centrs

Fokusgrupas vadītājas: Līga un Agnese

Dalībnieki:

Respondents 1: Igaunija, ap 35-40, sieviete

Respondents 2: Igaunija, , ap 35-40, sieviete

Intervētājs: Mēs varētu sākt ar to, ka jūs varētu pastāstīt, cik ilgi jūs jau dziedat korī, kad jūs sākat, vai jūs esat dziedājušas vairākos koros - vienkārši jūsu pieredze.

Respondents 1: Mēs šajā korī dziedam kopš vidusskolas, mēs laikam sākām..

Respondents 2: 1990. gadā varbūt

R1: Jā, laikam 1990. - ilgu laiku atpakaļ un koris aizsākās kā kamerkoris, un tad mēs visi pieaugām, un tad mēs bijām jauniešu koris, un tagad mēs esam jauktais koris. Tā ka koris pastāv jau diezgan ilgu laiku. Es domāju, lielākā daļa cilvēku, kas dzied korī, ir dziedājuši tikai šajā korī.

I: Tad nevienā citā?

R1: Es šaubos. Visticamāk, ka jā [nav cita], jo cilvēki, kuri dzied šajā korī, visi dzīvo vienuviet. Un mēs patiesībā tur vairs nedzīvojam. Mēs satiekamies ar viņiem, ja ir kāds lielāks koncerts vai festivāls kā šis, mēs patiesībā neesam pastāvīgās kora dalībnieces. Mēs esam dalībnieces, bet ne ikdienā.

I: Tad cik bieži jūs satiekaties uz mēģinājumiem vai citām sanāksmām?

R1: Es domāju..

R2: Vienreiz nedēļā..

R1: Koris satiekas vienreiz nedēļā, viņi dzied vienreiz nedēļā, ja ir jebkāda nepieciešamība pēc kora vai kora mūzikas - viņiem [vietējai kopienai] ir Ziemassvētku pasākums vietējā apkārtnē, un koris ir vienmēr ir, tur dziedam.

I: Tātad var teikt, ka koris bieži uzstājas?

R1: Jā. Bet ne pārāk bieži ārpus vietējās apkārtnes, bet Igaunijā notiek Dziesmu svētki, tad mēs vienmēr piedalāmies, un, ja ir tādi festivāli kā šis kaimiņvalstīs, tad arī mēs vienmēr piedalāmies.

I: Kāda bija jūsu motivācija dziedāt korī? Tad un tagad.

R2: Draugi..?

R1: Kad mēs sākām, mēs gājām mūzikas skolā, tas bija tā, ka viņi meklēja dziedātājus, un mūzika ir visu laiku apkārtesoša; un mums korī ir ļoti laba vibrācija [savstarpējā saskarsme] - visi ir draugi, visi viens otru pazīst, un tā nav tikai dziedāšana, tā ir visa kopējā atmosfēra

R2: Komunikācija..

R1: Jā, komunikācija. Vienkārši draugu grupa.

I: Tad, ja jūs nedziedātu korī, jūs nesatīktu savus draugus, vai arī..?

R1: Jā, pat ja mēs dzīvojam citā pilsētā tagad, un mums ir iespēja dziedāt citā korī, mēs neesam to darījušas. Tā kā es domāju, ka šis koris ir... mēs viņus neredzam bieži, bet arī neesam izlēmušas pievienoties citam korim, lai tikai dziedātu. Tā kā tas ir kaut kas vairāk, nekā tikai dziedāšana. Tā ir kopā dziedāšana ar draugiem.

I: Vai kāds cits no jūsu ģimenes arī dzied vai ir dziedājis korī? Jūsu vecāki, vecvecāki vai citi radnieki?

R1: Mana mamma agrāk dziedāja korī, citā korī, bet tas bija sieviešu koris

I: Tātad tas nav mantots?

R1: Nu jā.. bet mūsu ir korī ir vecāki, kuru bērni tagad ir vidusskolā, un abi, gan vecāki, gan bērni, dzied korī, tā kā dažreiz tas tomēr ir ģēnos.

I: Vai tas ir izplatīti Igaunijā?

R1: Jā, tā ir. Īpaši mazās vietās, kur tev nav pārāk daudz iespēju dziedātāju izvēlē, tad, ja korim ir nepieciešami dziedātāji, tu vienmēr sākumā raugies ģimenē un draugu lokā. Jā, patiesībā tas ir diezgan izplatīti - vecāki dzied un tad iesaista savus bērnus.

I: Bet vai jūs jūtas paaudžu plaisu savā korī? Vai trūkst jauno dziedātāju, vai arī jaunieši ar degsmi vēlas dziedāt?

R1: Man šķiet, viņus vajag vairāk motivēt nekā mazliet vecākus cilvēkus, tāpēc ka viņiem ir tik daudz citu lietu, un man šķiet, kad mēs sākām, tad jauniem cilvēkiem nebija tik daudz citu lietu, ko darīt. Viens variants bija doties apskatīt dažādas vietas, bet mūsdienās jauniem cilvēkiem ir daudz vairāk iespēju laika pavadīšanai. Tā kā viņi vieglāk iesaistās korī, ja vecāki jau tajā ir iesaistījušies, vai arī ja viņi jau ir saistījušies ar mūziku, mūzikas skolām, kaut kā tā..

I: Tad jūs arī piedalīties Dziesmu un deju svētkos Igaunijā?

R1: Jā.

I: Un kā jūs gatavojaties? Vai jūs regulāri piedalīties mēģinājumos, vai arī tikai..?

R1: Jā, mums ir... Pats koris satiekas vienreiz nedēļā, bet, ja mums ir lielāks festivāls, kā šis vai arī Igaunijas dziesmu svētki, tad mēs uzsākam otru mēģinājumu nedēļas nogalēs, un tas jau ir garāks. Ja parasti mēģinājums ilgst stundu vai divas, tad nedēļas nogalēs tas ir garāks, un mums ir arī citi diriģenti un balss speciālisti [vokālie pedagogi], kas ievirza kori pareizajā virzienā.

I: Tad var teikt, ka jums jābūt augstai kvalitātei katram dalībniekam..?

R1: Jā, mums vairāk jāmēģina. Tāpēc, ka tu nevari piedalīties festivālā, tikai tāpēc vien, ka tu gribi. Tev ir jāiztur konkurss.

I: Vai ir ļoti grūti izturēt atlasī?

R1: Tas kļūst arvien grūtāk ar katru dienu, jo kora dziedāšana kļūst arvien populārāka. Tā bija populāra vairākus gadus atpakaļ, un tad atkal ne tik ļoti, un tagad ir atkal. Tu vienkārši nevari iet korī, tev ir jātrenējas, jāmēģina dziedāt, jābūt gatavam.

I: Un kādēļ tas ir tā, ka kora dziedāšana kļūst arvien populārāka? Vai tas ir organizācijas dēļ, vai tā tiek arvien labāk organizēta vai menedžēta?

R1: Varbūt mazliet arī tas, bet tomēr es domāju, ka tā ir arī modes tendence.

I: Reklāma..? [Smejas]

R1: [Smejas] Nē, tas vienkārši ir tā, ka tās nāk un iet. Tas nav modīgi, bet ir tāda tendence sabiedrībā, kad tu dari lietas, ej dziedāt, piedalies festivālos.

I: Vai tam ir kāds sakars ar tradīciju?

R1: Jā, tas arī, man šķiet, tas saistāms ar laiku, kad cilvēki atkal sāk novērtēt tradīciju, un dziedāšana, un dziesmu svētki ir daļa no tā.

I: Tad priekš jums tā ir prestiža lieta piedalīties festivālā?

R1: Jā, es domāju, ka tā ir. Pat, ja tu pasaki saviem draugiem, ka tu tur piedalies, un viņi nē, tad viņi visi saka "O! Jauki".

I: Bet vai jūs izjūtat, ka vairāk cilvēku iesaistās koros un deju grupās, tuvojoties nākamajiem svētkiem?

R1: Noteikti, un pēc tam aktivitāte atkal piekļūst.

I: Tad var teikt, ka galvenais fokusa punkts ir pats festivāls, nevis piedalīšanās korī.

R1: Noteikti. Ja tuvojas kāds liels festivāls, cilvēki kļūst vairāk aktīvi.

I: Un kā jūs izjūtat, vai jūs spējat ietekmēt festivāla organizāciju, repertuāru, vai arī jums ir sajūta, kāds to izdara jūsu vietā. Vai jūs vēlētos, lai jums būtu vairāk iespēju izvēlēties kaut ko un vairāk izteikt savu viedokli?

R1: Tad ir vairāk jāzina par dziesmām, kas tiek dziedātas, ir jābūt zināšanām. Dažkārt, kad mēs redzam dziesmu sarakstu, kuru kāds ir sastādījis (lai arī kurš tas būtu), dažkārt mēs apspriežam – "ā, atkal šīs skumjās dziesmas..." Mēs vairāk vēlētos, lai vairāk būtu jautrās, optimistiskās dziesmas, bet, ja neskaita to, es nedomāju, ka kāds vēlas uzņemties atbildību un teikt "jā, dziedāsim šīs dziesmas", tāpēc, ja kāds izlemj iekļaut šo dziesmu, tad tev ir jāpiekrīt, ka tā ir laba dziesma – tu uzticies cilvēkiem, kas sastāda programmu.

I: Vai tas ir vairāk tradicionāls repertuārs dziesmu svētkos vai arī tās ir jaunas dziesmas?

R1: Viņi vienmēr izdara tā, ka daļa no repertuāra ir ļoti tradicionāla, bet pēdējā laikā viņi izmanto vairāk popdziesmas. Un jaunas apdares.

I: Un vai jums tas patīk?

R1: Jā, man šķiet, ka visiem patīk, kad popdziesmas pārveido par kora dziesmām.

I: Un ko par to domā vecāka gada gājuma cilvēki?

R1: Man šķiet, ka viņiem arī patīk.

I: Tiešām?

R2: Jā, man arī tā šķiet.

R1: Jo tas ir labi tavai sirdij dziedāt tradicionālās un nacionālās dziesmas, bet es domāju, ka arī vecākiem cilvēkiem patīk dziedāt jautras dziesmas labā noskaņojumā.

I: Ko jūs sagaidiet nākotnē no šiem svētkiem? Piemēram, vai jūs gribētu lai tie būtu vairāk inovatīvi un tajos būtu mazāk tradicionālo dziesmu?

R1: Es domāju, ka ir jābūt balansam. Jo es nedomāju, ka ir iespējams veidot šādus svētkus bez tradicionālajām dziesmām – tām ir jābūt daļai no svētkiem. Ir labi, ja ir balanss starp tradicionālajām un jaunās paaudzes dziesmām.

I: Vai šī ir pirmā reize, kad jūs piedalīties Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētkos?

R1: Man šī ir pirmā reize.

R2: Man šī ir otrā reize.

I: Vai jūs jūtat atšķirību starp svētkiem Igaunijā un Latvijā vai citās valstīs?

R1: Es īsti nezinu.. Tu brauci uz Zviedriju..? [jautā R2] Kad viņiem Zviedrijā bija šie svētki. Es nezinu.. es ceru, ka tā būs tieši tā pati sajūta, kad es dziedāšu citā korī

I: Vai jūs jūtat, ka jums zināmā mērā ir ziemeļnieku identitāte, kad jūs dziedat šāda veida pasākumā?

R2: Jā, es tā domāju.

I: Un vai tas ir jums svarīgi - būt Ziemeļvalstu vai Baltijas valstu daļai?

R2: Jā, noteikti.

I: Vai jūs uzskatāt, ka Igaunijā visiem cilvēkiem ir vienādas iespējas dziedāt korī un piedalīties koru kustībā, vai arī pastāv kādi šķēršļi, piemēram, attālums, izdevumi?

R2: Par izdevumiem runājot – jā, noteikti, katram ir jāiegulda daļa savas personīgās naudas, lai piedalītos. Bet es domāju, ka lielākoties visiem ir vienādas iespējas piedalīties. Varbūt, ja vien tu dzīvo mazā vietā un nav tik daudz cilvēku, kas būtu ieinteresēti dziedāt, tad ir grūti izveidot kori. Bet, ja neņemam vērā to, tad visiem ir vienādas iespējas dziedāt un piedalīties.

I: Ja jūs neiebilstat atbildēt uz šo jautājumu – cik daudz naudas jūs ieguldāt, lai varētu piedalīties festivālos un dziedāt korī?

R2: Man šķiet, mēs maksājam aptuveni vienu simtu eiro [lai atbrauktu uz Ziemeļvalstu dziesmu svētkiem], jo pilsēta mums apmaksāja transporta izmaksas, bet par naktsmītni un ēdienu maksājam mēs paši.

I: Bet, vai jums ir kaut kas jāmaksā, lai piedalītos iknedēļas mēģinājumos un tā?

R2: Nē, tas ir par brīvu. Ja mēs plānojam piedalīties lielākā pasākumā un doties ceļojumā, tad dažkārt mums piešķir naudu no pilsētas, bet mēs vienmēr arī paši maksājam daļu.

I: Vai jūs gribētu, lai piešķirtais finansējums būtu lielāks, vai arī jūs esat ar mieru paši ieguldīt naudu?

R2: Es domāju, ja finansiālais atbalsts būtu lielāks, mēs varētu vairāk doties izbraucienos. Bet, ja mēs kādreiz kaut ko plānojam, tad mums jāvienojas ar visiem kora dalībniekiem, ka šī būs tā summa, ko mēs katrs maksāsim. Bet katram dalībniekam viena un tā pati summa šķiet atšķirīga – kādam tas šķiet daudz, bet citam tā nesagādā problēmas, tāpēc mums vienmēr ir jāatrod vidusceļš. Bet šobrīd, ja mēs varam dabūt apmaksātus ceļa izdevumus, tas jau ir daudz.

I: Vai ir kāda robeža, kuras dēļ jūs pārtrauktu dziedāt korī – kad jums vajadzētu iztērēt noteiktu naudas summu?

R2: Es nezinu, man šķiet, tam īsti nevar piemērot noteiktu ciparu.. Tas ir vairāk saistīts ar sajūtām.. Protams, ja tev vajadzētu sākt ieguldīt tūkstošus, tad, protams, tam ir jābūt tā vērtam, bet tik daudz, cik mēs maksājam šobrīd, tas ir... To nevar izmērīt ciparos.

I: Paldies. Man šķiet mēs esam galā. Paldies par jūsu laiku.

R2: Nav par ko, paldies jums.

I: Izbaudiet savu laiku šeit! Uz redzēšanos!

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (16.00-16.20)

Norises vieta: Latvijas Nacionālās kultūras centrs

Fokusgrupas vadītājas: Līga un Agnese

Dalībnieki:

Respondents 1: Lietuva, 36 gadi, sieviete

Respondents 2: Lietuva, 39 gadi, vīrietis

I: Vai esat piedalījušies citos kolektīvos, vai tikai korī?

Resp1: Tikai korī, bet pirms tam dziedājam citā korī.

I: Kad sāka dziedāt korī?

RESP2: Es sāku, kad man bija 10 gadi, tas bija zēnu koris. Nepabeidzu mūzikas skolu, kur bija šis koris, bet tad pabeidzu vidusskolu, sāku mācīties tehniskajā universitātē, un tur sāku iet korī, dziedāju aptuveni 8 gadus.

I: Un Jūs nekad neesat pārtraucis dziedāt?

RESP2: Tad apprecējos, bija bērni un tā tālāk, bija par maz laika, lai papildus to veltītu korim. Pagājušā gadā bija mūsu kora jubilejas gads - 50 gadi, bija jauktais koncerts, kur galvenais koris un bijušie dalībnieki dziedāja. Tad mēs sapratām, ka gribam dziedāt atkal. Tad mēs atsevišķi satikāmies un gadu mēģinājām, lai atbrauktu šeit.

RESP1: Es sāku dziedāt 7 gadu vecumā mūzikas skolā, tad bija maza pauze, kad sāku mācības augstskolā, 10 gadus dziedāju, tad kādus 7 gadus bija pauze un tagad atkal sāku dziedāt jaunā korī kopā ar vīru.

I: Kāda ir Jūsu motivācija darboties korī?

RESP2: Kompānija, mūzika, ceļojumi...

I: Vai daudz ceļojat?

RESP1: Ne daudz, bet šie ceļojumi atšķiras no ģimenes tūrisma ceļojuma.

RESP2: Esam ceļojuši uz Itāliju, Ungāriju, arī Latviju, pa dažādiem festivāliem, koncertiem Lietuvā un tādā garā.

I: Kāda veida dziesmas Jūs dziedat - tradicionālās/jauni komponisti?

Abi: Mums ir gan klasiskā, gan tradicionālā, gan tautas mūzika, gan jaunie lietuviešu komponisti.

I: Cik Jums nozīmīga ir tradīcija, darbojoties korī?

RESP2: Tradīcija nav pārāk nozīmīga, jo mums svarīgāk ir vienkārši dziedāt, ne klasisko, ne tradicionālo, bet tad, kad dziedī dažādu mūziku, tas ir jautri, ir bauda.

I: Cik svarīgi satikt jaunus cilvēkus, dziedot korī?

RESP2: Tā ir daļa no dziedāšanas, daļa no tā... ko gribi darīt brīvajā laikā, nevis atvērt alus pudeli un noskatīties filmu, bet labāk satīties ar cilvēkiem, dziedāt, piedalīties festivālos, jo tas ir pašam sev labāk.

I: Vai esat tuvi korī? Ja pārtrauktu, vai zaudētu kontaktus?

RESP2: Jā...

RESP1: Mums ir daudzi pāri, kas satikās korī, apprecējās un dzemdēja bērnus, tādu ir vairāk nekā 20.

RESP2: Jā, es arī sievu satiku tur!

RESP1: Man, piemēram, dziedāt ir vairāk prieks satikt vecos draugus, ne jaunus iepazīt. Nav jādodomā, ko mēs dziedam, jo šogad mēs sākam jaunas dziesmas - dāniski, igauņiski, latviski, norvēģiski. Mēs neko nesaprotam, bet tik un tā ir jauki dziedāt.

I: Vai jūs vecāki arī dziedāja, piedalījās koros?

RESP2: Mani vecāki sen atpakaļ piedalījās, ne korī, bet dejošanā, bet sievas vecāki ir saistīti ar mūziku, vectēvs bijis diriģents 2 koros, tāpēc daudz saistību ar mūziku.

I: Un kā ar bērniem? Viņus interesē kordziedāšanas?

Resp2: Mani divi vecākie bērni iet mūzikas skolā - dzied korī, spēlē instrumentus, arī viņiem patīk mūzika.

I: Vai esat piedalījušies savos Dziesmu un deju svētkos? Pirms šī kora?

RESP1: Jā, gan bērībā, gan šī kora sastāvā.

RESP2: Jā, esmu.

I: Kāda ir svētku specifika Jūsu valstī?

RESP2: Tas nav tikai koris, arī dejošana, tas ir sajaukts, ir dažādi mūzikas pasākumi nedēļas garumā, bet korim tā būtu 1 diena un divas-trīs dienas mēģinājumiem pirms tam. Labākā daļa ir piedalīties kā dalībniekam, jo ir jautri. Tā ir kā ballīte 4-5 dienu garumā.

I: Vai uzskatāt savu svētku kustību kā tradīciju? Vai tas ir tradicionāli dziedāt, dejot, iesaistīties? Cik tas ir svarīgi?

RESP2: Es piedalījos, kad biju jauns, kad biju students, tagad es eju ar ģimeni uz koncertiem, un viņiem patīk, tāpēc mēs ejam kā te nāk uz Mežaparku, mums vajag draugus ar ģimenēm līdzī, tur mēs satiekam kora ģimenes arī, jo tas nav tikai mums, lai mēs dziedātu, tas ir veids, kā pavadīt labi laiku un satikties.

RESP1: Un tas ir tieši, lai satiktos un komunicētu. Patiesībā, nekad neesmu bijusi kā klausītāja Dziesmu svētkos, tikai kā dalībniece. Kad nedziedāju, arī neklausījos, tāpēc man labāk patīk dziedāt, nevis klausīties kormūziku.

I: Kāds ir valdības atbalsts, finanses, rūpes? Vai tāds ir?

RESP2: Ir kaut kāds atbalsts, bet varbūt tas nav pietiekams, jo, piemēram, pēdējos Koru festivālus bija jāstrādā, jo bija jāorganizē transports, un man ir saistība ar šo organizāciju, kas rīko svētkus.

I: Kādam vajadzētu būt atbalstam no valdības?

RESP2: Vairāk uzmanībai, jo parasti saka tā – te jūsu finansējums un dariet visu pārējo, bet tas jūsu ziņā. Gribētos citu skatījumu no valdības puses.

I: Cik liela ir Jūsu ietekme, veidojot svētkus savā valstī?

RESP2: Nejūtu, ka mums būtu ietekme.

I: Ko gribētu nākotnē sagaidīt no svētkiem? Ko mainīt? Ko saglabāt?

RESP1: Tradīcijai vajadzētu iet roku rokā ar inovācijām, jo jūs esat cita paaudze, gaidāt citas lietas, nekā mūsu vecāki pirms 50 gadiem. Arī mūsu laiku tradīcijai jānāk.

I: Cik daudz inovāciju Jūs pieļautu?

Resp1: Tradicionālai daļai vajadzētu tikt saglabātai. Varbūt vajadzētu projekcijas, gaismas, kostīmus, kas nevar palikt tradicionāli - tehniskajai daļai vajadzētu būt inovatīvai.

RESP2: Vajadzētu pieturēties pie 3 daļām koncertā - tradicionālai, modernai un jauktai. Bet domāju, ka tradīcija ir svarīga, jo mūsdienās jaunāki cilvēki mazāk saistīti ar tradīcijām, tāpēc šim festivālam to vajadzētu mainīt, parādīt tradicionālo mūziku, tradīcijas. Bet ir jābūt arī modernam pagriezianam...

Resp1: Lai piesaistītu jauniešus.

I: Vai jaunieši nav ieinteresēti tik ļoti piedalīties kā jūs?

RESP2: Šajos 10 gados jauni cilvēki mazāk pievērš uzmanību, tomēr pēdējos 2 gados esmu pamanījis, ka uzmanība tradicionālajai dziedāšanai, dejām atkal palielinās.

RESP1: Iespējams, ka tas ir dažādu TV projektu dēļ - Koru kari, kas popularizē.

RESP2: Arī esmu ievērojis, ka mazas grupiņas apvienojas, lai dziedātu un dejotu tradicionālās dziesmas, dejas, tāpēc šis skaitlis pieaug.

I: Vai jūs jūtat Ziemeļvalstu, Baltijas valstu identitāti, kad piedalāties svētkos?

RESP1: Varbūt pēc tam būs šī sajūta, kad dziedāsim visas tās dziesmas kopkorī, bet domāju, ka vairāk ar Igauniju un Latviju vienotības sajūta, kas veidojusies vēsturiski.

I: Cik aptuveni gadā izmaksā dalība korī?

RESP1: Mēs maksājam 150 eiro dalības maksu gadā, kā arī šādi ceļojumi ir papildus jāapmaksā. Tas viss.

I: Vai esat gatavi maksāt vairāk? Vai ir limits?

RESP1: Protams, limits būtu, ja tas būtu augstāk par mūsu algām.

I: Bet vai jūs jūtat cita veida atbalstu?

RESP1: Bet augstskolu kori dabū finansējumu no augstskolām, bet mēs visi koristi jau strādājam, tāpēc pašiem jāmaksā arī par šo ceļojumu, un varam to atļauties. Jauniešu kori saka, ka tas ir par dārgu, atbraukt uz šejieni. Tas nav dārgi, darboties korī, bet ir jāmaksā, tas vairāk entuziasms.

I: Vai ir citi veidi, kā gūt finansējumu? Fondi, ir sponsori? Programmas?

RESP2: Ir iespējams atrast sponsorus, bet visi strādā dažādos darbos, ir aizņemti cilvēki, tāpēc jāpavada laiks, lai atrastu tos.

RESP1: Augstskolu kori parasti meklē sponsorus.

RESP2: Augstskolas dod daļu finansējuma, bet ir vēl daļa jāmaksā pašam vai jāatrod privāti sponsori.

I: Vai visiem ir vienādas iespējas piedalīties festivālā/korī?

RESP1: Domāju, ka ir.

RESP2: Jā. Visi meklē kori, kas atbilst viņu vajadzībām un iespējām. Ja var maksāt, var atrast kori, kur patīk, dzied draugi. Ja nevar atļauties, var atrast kori, kur... piemēram, baznīcas korī. Atkarīgs no vēlēšanās piedalīties.

I: Vai baznīcu kori ir izplatīti?

Abi: Jā, ļoti.

Resp1: Ir dažādi – ar labākiem dziedātajiem, sliktākiem.

I: Kvalitāte ir svarīga?

RESP2: Jā, varam teikt, ka kvalitāte ir svarīga.

I: Labi, paldies!

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (14.10-14.20)

Norises vieta: Latvijas Nacionālās kultūras centrs

Fokusgrupas vadītājas: Agnese

Dalībnieki:

Respondents: Dānija, 71 gads, vīrietis

I: Īsi pastāstiet, kad sākat dziedāt korī, cik ilgi darbojas korī un tā tālāk!

Resp: Šim korim esmu diriģents kopš tā pirmsākumiem 1980. Pirms tam arī daudzus gadus esmu bijis diriģents, bet šo dibināju pats.

I: Vai esat arī dziedājis vai vienmēr bijāt tikai diriģents?

Resp: Kad biju jaunāks, tad sāku dziedāt korī. Man tad bija 10 gadi.

I: Vai tas ir tas, kā iemīlējāt kora mūziku?

Resp: Nē, diez vai. Man ir Mūzikas akadēmijas izglītība – dziedāšanā un diriģēšanā.

I: Vai ir bijuši periodi, kad esat pārtraucis?

Resp: Visu laiku esmu to darījis.

I: Nekad nav gribējies to pārtraukt?

Resp: Nekad neesmu vēlējis darīt ko citu, jo mācīt mūziku un diriģēt kori ir mans aicinājums.

I: Kas motivē piedalīties kustībā?

Resp: Dānijā cita organizācija - nav lielu festivālu, ir kora saieti, organizācijas, kur tiekas, bet ne tādā apjomā, piemēram, 3 tūkstoši cilvēku. Piemēram, sadziedas ar dažādiem diriģentiem

nedēļas ietvaros. Ir arī konkursi koriem, bet mēs nekad tādos nepiedalāmies, jo nepatīk konkursi, tikai koncerti.

I: Vai jūs uzstājaties tikai Dānijā vai arī ceļojat apkārt?

Resp: Pirms gadiem ceļojām daudz - Kanāda, Skandināvija, Eiropa, bet tad 10 gadus bija pauze - neceļojām, tāpēc tagad šis ir pirmais izbraukums pēc pauzes.

I: Vai esat bijuši Ziemeļvalstu svētkos?

Resp: Nē... es biju Latvijā 1990.gadā ar citu kori, sadziedāšanās ar JUVENTUS, pēc tam viņi brauca pie mums.

I: Vai varat salīdzināt Jūsu valsti, Latviju, citas valstis? Kāds ir atšķirības, stiprās puses, vājās?

Resp: Galvenā atšķirība - jums ir iesaistīti daudz vairāk cilvēki, otrkārt, Jūs velkat tradicionālos tērpus, bet mēs nē.

I: Kādēļ tā?

Resp: Jo tā ir ļoti veca tradīcija – vilkt tautas tērpu, šobrīd to izmanto tikai tautas deju dejotāji, bet ne koristi. Mums ir jaukas drēbes, bet tās nav nacionālas.

I: Bet vai kori vēlas tautastērpus?

Resp: Nē. Kori nevēlas nemaz šādus kostīmus, tas vairāk dejotājiem.

I: Vai ir atšķirības starp koriem un dejotājiem? Koriem nav lielu koncertu, tāpat ir dejotājiem?

Resp: Arī dejotājiem ir tikšanās, bet ne tik lielā mērogā kā koriem.

I: Kāds ir Jūsu kora repertuārs?

Resp: Pamatā dziedam klasisko mūziku, strādājam kopā ar vietējo simfonisko orķestri, bet mēs esam neprofesionāļi, viņi - profesionāļi. Kad strādājam ar viņiem kopā, dziedam simfoniskajam orķestrim piemērotu mūziku – Hendeli, Bahu, Bēthovenu, bet, kad esam vieni paši, dziedam klasisko mūziku, kā arī taisām aranžijas, piemēram, izmantojam dāņu filmu mūziku no 50., 60., mums ir daudzi CD, tāpēc tas papildina mūsu repertuāru., padara to īpašu.

I: Vai Ziemeļvalstu un Baltijas svētku kustībai ir jāmainās, vai tai jābūt mūsdienīgai, tradicionālai, vai tā mums vajadzīga....

Resp: ... [pārtrauc entuziastiski] Jā, jā, JUMS to vajag, pavisam noteikti, tas ir skaidrs. Jo tas ir saistīts ar Jūsu valsts politiku, Jūsu valsts vēsturi. Mums bija līdzīga situācija mūsu valstī, kad vācieši IIPK bija mūsu valstī, un pēc tam mums bija liela nacionālā kustība ar dziedātājiem, bet tas bija pirms daudziem gadiem, paaudzēm... Jums tas ir nesenāk, tāpēc tas ir svarīgi, ka stāstāt šīs nacionālās lietas.

I: Vai Dānijā jaunieši piedalās koros, deju grupās?

Resp: Jā, rīt man būs meistarklase par to. Dānijā ir profesionāli kori, simfoniju orķestri, labi klasiskās mūzikas kori, arī parastie kori. Ir arī jauniešu kori, kas dzied ritmisku mūziku - džezu, roku utt. Pat ar mikrofoniem. Ir vairāki ļoti labi šāda veida kori... Bet klasiskie kori kā manējais ir vecāki, pārējie ir jaunāki.

I: Vai tie, kas sāk jaunībā, turpina izaugot?

Resp: Es tā nedomāju, kad tie sāk jaunībā šajos modernajos koros, tie to nepametīs, nepāries. Mums Dānijā ir problēma, ka tradicionālajos koros ir novecojusi sabiedrība. Mēs strādājam, lai tā nebūtu (lai nepazustu tradīcija), mēģinām, lai viņi dzied mūsu mūziku, lai mēs dziedam viņu mūziku.

I: Vai tas traucē klasiskās tradīcijas attīstībai?

Resp: Jā, mazliet, mazliet ietekmē kvalitāti. Bet citi kori (kas nav mani), ir ļoti labi pat Eiropas mērogā, pasaulē.

I: Vai ir šķēršļi, lai darbotos korī? Vai jāpārvar attālums, finanses...

Resp: Nē, tas nav dārgi. Mums ir braukšanas attālums pat 100km, lai tiktu līdz mēģinājumiem, bet nedomāju, ka mums tās ir problēmas. Nākam no dažādām pilsētām, bet viss ir labi noorganizēts. Mums ir labi uzdevumi ar orķestri, koriem.

I: Cik bieži ir šie mēģinājumi?

Resp: Mēs mēģinām katru nedēļu pirmdienā.

I: Cik nozīmīgs ir kora un Jūsu kā diriģenta viedoklis repertuāra izvēlē?

Resp: Es izlemju visu, lai gan tā nevajadzētu būt. Vienā citā manā korī pirms gadiem mums bija cilvēku grupa, kas izlēma, ko dziedās, bet šajā izlemju es, ko dziedāsim, un viņiem ir jāpieņem. Viņi pieņem.

I: Vai kāds cits to var ietekmēt? Pašvaldība, valsts?

Resp: Ne vietējai pašvaldībai, ne valstij nav teikšana. Vienīgā vieta, kas no augšas izlemta, ir simfoniskā orķestra repertuārs, kuri mums saka, ko dziedāsim.

I: Bija ļoti patīkami, bet Jums laikam jāiet. Liels paldies!

Transkripcija: Ziemeļvalstu un Baltijas Dziesmu svētku dalībnieki

Norises laiks: 2015.gada 25.jūnijs (12.00-12.30)

Norises vieta: Latvijas Nacionālās kultūras centrs

Fokusgrupas vadītājas: Agnese

Dalībnieki:

Respondents: Somija, 49 gadi, vīrietis

Intervētājs: Vai jūs varētu raksturot, kā jūs iesaistījāties kora dziedāšanā, kad jūs sākat utt.?

Respondents: Patiesībā es sāku bērnu korī, es biju 10 gadus vecs, tā kā es patiesībā dziedu jau 39 gadus (tāpēc, ka šobrīd man ir 49). Tā es sāku. Un es vienmēr, pat tad, kad biju mazs bērns, esmu mīlējis dziedāt. Un tad mūzikas skolotājs teica - es gribu, lai tu dziedī korī. Patiesībā tas viss sākās skolā.

Intervētājs: Vai jūs dziedat visu laiku, kopš jūs sākat?

R: Jā.

I: Vai jūs kādreiz esat pārtraucis vai pārstājis dziedāt?

R: Nē.

I: Tas ir jauki, tad būtībā motivācija, kādēļ jūs turpinājat dziedāt, bija tas, ka jums tas patika?

R: Man patika dziedāt un uzstāties.

I: Kādēļ jūs izvēlējāties kori un nevis ko citu, piemēram, ansambli?

R: Patiesībā es piedalījos abos. Tāpēc, ka sākumā es dziedāju korī, bērnu korī, pēc tam es arī spēlēju flautu lielā jauniešu orķestrī, tā kā patiesībā es darīju abus diezgan ilgu laiku.

I: Bet tad jūs izvēlējāties dziedāšanu..

R: Jā, tikai dziedāšanu.

I: Labi, bet visu šo laiku, kamēr jūs dziedat, varbūt ir arī kāda cita motivācija to darīt, piemēram, tādējādi parādīt savu patriotismu vai piederību savai valstij, vai jebkas cits?

R: Jā, protams, kad esi ārzemēs un kad tu dziedī, kā mēs dziedāsim svētdien, tad tu sāc raudāt, jo tas ir tik ļoti.. protams, tas ir tik ļoti.. tu to jūti.. Tā ir mūsu dziesma.

I: Tas ir ļoti emocionāli...

R: Jā, emocionāli. Un protams, tas bija diezgan socializējoši, tāpēc, ka daudzi draugi ir tur, visapkārt bija daudz draugu.

I: **Vai jūs varat apgalvot, ka kaut kādā veidā jūsu ikdienu mainījās tāpēc, ka jūs iesaistījāties kora kustībā, jums ir noteikts draugu loks utt.?**

R: Jā, tāpēc, ka es sāku bērnu korī, kad es biju mazs, kad man bija apmēram 10-14 gadu, un tad, kad es esmu jau pieaudzis vīrietis, parādījās dažādi pieaugušo kori, kuri gribēja, lai es tajos dziedu, tāpēc, ka esmu pirmais tenors. Tad patiesībā es sāku dziedāt pieaugušo korī, kad man bija 15 gadu. Un viņi organizēja braucienus uz ārzemēm, un tas bija ļoti interesanti, tāpēc, ka es biju jauns zēns, kurš dziedāja kopā ar pieaugušajiem un ar iespēju pabūt ārzemēs, nu tādā veidā..

I: **Tas ir kaut kādā ziņā socializējoši.**

R: Jā, un laba dzīves pieredze.

I: **Tātad, varbūt jūs varat piekrist, ka, ja jūs būtu pārtraucis dalību korī, jūs būtu zaudējis zināmu draugu loku?**

R: Jā, es būtu. Un, protams, arī manās darba gaitās, karjerā un tādās lietās, kad es esmu mazliet stresā, un tad es dodos uz kora mēģinājumiem, un pēc tam viss ir... un tu esi atslābināts, un viss ir kārtībā. Tā kā tas ir arī savā veidā elpas ievilkšana, kad tu tur atnāc un atpūties, un nedomā par darbu un jebko citu, tikai dziedāšanas pienākums pret mūziku kopā ar citiem cilvēkiem.

I: **Tad tas ir kas vairāk nekā hobijs, drīzāk - dzīvesveids..?**

R: Jā, tā ir, priekš manis tā ir.

I: **Un vai vēl kāds no jūsu ģimenes piedalās? Jūsu vecāki, jūs..?**

R: Jā, bet ne mani vecāki, bet īstenībā visa mana ģimene dzied - mana sieva dzied, un manas divas meitas dzied.

I: **Tad tas kaut kādā veidā pāriet?**

R: Jā, tā ir. Un patiesībā es satiku savu sievu korī.

I: **Protams. [Smejas]**

R: [Smejas]

I: **Es mazliet baidījos minēt, bet, jā, es tā iedomājos.**

R: Jā, es saprotu, nav noslēpumu.

I: **Vai piedalīšanās korī kaut kādā veidā stiprina arī jūsu attiecības?**

R: Jā, protams.

I: **Cik bieži jums ir mēģinājumi?**

R: Šobrīd man ir tikai vienreiz nedēļā, bet tas ilgst mazliet vairāk par trīs stundām, tā kā tas ir diezgan garš mēģinājums. Bet, tā kā tas ir tikai vienreiz nedēļā, bet pirms koncertiem mēģinājumi mums ir divreiz nedēļā.

I: **Un vai jums bieži ir koncerti?**

R: Varbūt 4-5 gadā.

I: **Vai tas ir Somijā vai arī kur citur ārzemēs?**

R: Pārsvārā Somijā, bet dažkārt arī ārzemēs.

I: **Attiecībā uz Dziesmu svētku kustību kopumā - vai šī ir pirmā reize, kad piedalāties Ziemeļvalstu Dziesmu svētkos?**

R: Šī ir otrā reize.

I: **Nu labi. Vai ir vēl kas, ko esat ieguvis, piedaloties šajā kustībā, varbūt attiecībā uz tradīciju? Vai jūs domājat, ka festivāls ir pamatīga tradīcija, vai arī tam vajadzētu būt**

inovatīvākam, vai arī tam vajadzētu pievērsties vairāk tradicionālām lietām? Ko jūs par to visu domājat?

R: Es patiesībā domāju, ka tam vajadzētu būt kombinācijai, ka tev ir jādzied tradicionālas dziesmas - tas ir ļoti svarīgi mums visiem Ziemeļu un Baltijas valstīs. Mums tas ir jāmācās skolās, nedrīkst no tām atteikties un dziedāt tikai pop un rok dziesmas. Tāpēc, ka tad tev nebūs tradīcijas pēc 30-40 gadiem, jo visas tradicionālās dziesmas būs aizmirstas, ja neviens tās nedziedās. Tā es domāju. Tomēr var arī pievienot jaunas dziesmas, tomēr tradīcijai ir jābūt.

I: Un tā kā šī ir jūsu otrā reize, varbūt jūs varat salīdzināt atšķirības attiecībā uz tradīciju dažādās valstīs? Vai jūs esat ko pamanījis?

R: Protams, es domāju Baltijas valstīs, jo uz tām esmu diezgan daudz ceļojis - uz visām trim, dziedāšanas tradīcijas ietekmējis spiediens no Padomju savienības un vecajiem laikiem, un dziesmu svētki utt., tāpēc es domāju, ka Baltijas valstīs šī tradīcija ir daudz spēcīgāka nekā Ziemeļvalstīs. Jā, tā ir.

I: Jā, tā varētu būt.

R: Tie ir lieli festivāli [Dziesmu svētki]. Mums arī ir festivāli, bet tie nav tik apjomīgi.

I: Un vai jūs gribētu, lai pie jums arī tie būtu tik apjomīgi?

R: Jā, tas būtu ļoti jauki dažkārt piedzīvot lielākus notikumus.

I: Un kam vajadzētu uzņemties iniciatīvu organizēšanā? Pašiem dalībniekiem vai valdībai, vai kādam nodibinājumam, vai organizācijai?

R: Es domāju kombinācijai - valstij kopā ar organizācijām un tā..

I: Latvijā valsts iesaiste svētku organizācijā ir milzīga...

R: Jā, es to zinu.

I: Mums ir arī Dziesmu un deju svētku likums, tāpēc mēs gribētu uzzināt, vai arī citās valstīs jūs vēlētos, lai būtu šāds likums vai arī..?

R: Jā, tāpēc ka mums nav nekāda likuma par to. Tas ir atkarīgs no skolām un institūcijām, mūzikas institūcijām, darīt to, ko tās dara.

I: Tātad tā ir vairāk iniciatīva no cilvēkiem [dalībniekiem] - ja tie vēlas to darīt, tad tie dara, ja nē, tad nedara?

R: Jā, tāpēc, ka daži kori dzied diezgan daudz tradicionālo dziesmu, bet citi atkal vispār nedzied tradicionālās dziesmas. Jā, ir tādi kori.

I: Un kā ar tautastērpiem? Vai jums ir tautastērpi?

R: Jā, mūsu korim ir. Un es to vilkšu svētdien. [Smejas]

I: [Smejas] Mēģināšu jūs ieraudzīt. Bet vai daudziem korim ir tautastērpi?

R: Tas ir atkarībā no tā, kāda veida koncertā mēs piedalāmies, tāpēc, ka dažkārt mēs dziedam tautastērpā, dažkārt mēs dziedam smokingā un garajās vakarkleitās dāmām - tā kā tas ir atkarīgs no koncerta rakstura, vismaz mūsu korim.

I: Jā, mums ir tāpat. Bet kā jūs raksturotu savu iesaisti svētkos Somijā, cik liela ir iespēja jums izteikties par to, kas būs repertuārā, ko kori gribētu dziedāt, ko vilkt mugurā. Vai arī tas ir tā, ka kāds noorganizē un jūs tikai piedalāties?

R: Manā gadījumā tas ir vienkārši, jo es esmu prezidents vienai no lielākajām mūzikas asociācijām Somijā [smejas], tā kā es varu diezgan daudz ko teikt, ja vēlos. Es esmu iesaistīts somu/zviedru mūzikas asociācijā, un es esmu šīs organizācijas prezidents.

I: Tad varbūt jūs varat mums sniegt informāciju arī no otras puses - kā ir organizēt festivālus, ar kādām problēmām saskaraties?

R: Es domāju, viena no problēmām, ja jūs vēlaties par Ziemeļvalstu vai Baltijas svētkiem, ir izplatīt informāciju citām valstīm. Varbūt savas valsts ietvaros tas ir diezgan viegli izdarāms,

kad visi zina, ok, festivāls tuvojas.. Bet informācijas nodošana Baltijai un Ziemeļvalstīm ir diezgan sarežģīta.

I: Bet kad jūs rīkojat savus vietējos festivālus, cilvēki ir diezgan labi informēti par visu notiekošo un komunikācija ir laba?

R: Jā, tāpēc.. Tāpēc, tagad es arī zinu.. vai ir tikai viens koris, kas šoreiz ierodas no Dānijas?

I: Jā.

R: Un tas ir diezgan skumji, jo nav nekādu organizāciju, kas izplatītu informāciju citiem korim - lūdzu, brauciet..

I: Un kā jūs domājat, vai Somijā atšķirīgu iedzīvotāju grupām, kas nāk no dažādiem reģioniem ar atšķirīgu ienākumu līmeni, ir vienlīdzīgas iespējas piedalīties festivālos? Vai arī pastāv kādi ierobežojoši faktori?

R: Es domāju, Somijā pastāv diezgan liela vienlīdzība, nosacījumi ir līdzīgi. Tas nav naudas jautājums, vai arī ka kādam būtu liegta iespēja. Tas ir pašu koku rokās.

I: Es jautāju arī tādēļ, ka dažkārt pie mums, ja tu dzīvo tālāk no Rīgas vai kaut kā tā, tad ir grūtāk piedalīties festivālā, bet vai jūs uzskatāt, ka Somijā tā nav liela problēma?

R: Nē, tā nav liela problēma.

I: Un ja jūs neiebilstat, es gribētu uzdot dažus jautājumus attiecībā uz izdevumiem..

R: Jā, lūdzu.

I: Apmēram cik daudz no saviem personīgajiem ienākumiem jūs tērējat, lai piedalītos dziesmu svētku kustībā, korī un, piemēram, mēģinājumos un braucienos?

R: Vai jūs domājat gada laikā vai kā?

I: Jā, gada laikā. Vai arī kā jums ir vieglāk..

R: Ir zināma maksa, ko mēs korī maksājam, es domāju tas ir... Un tad ir braucieni un tādas lietas... Es domāju, tas ir starp 700 un 1000 eiro gadā, atkarībā no katra konkrētā gada, bet apmēram tā.

I: Vai jūs teiktu, ka tas ir daudz no jūsu ienākumiem?

R: Nē.

I: Tad jūs būtu ar mieru atvēlēt arī vairāk no saviem ienākumiem, ja būtu nepieciešams?

R: Jā.

I: Vai ir kādas maksimālās robežas, par ko jūs teiktu - es vairs nevaru maksāt un es vairs nedziedāšu?

R: Nē, ne par dziedāšanu. Bet, protams, ja koris izdomātu braukt, piemēram uz Islandi, Reikjavīku, un tad ceļojuma izmaksas vien būtu 500-600 eiro tikai par ceļošanu, tad varbūt es teiktu, nē.. nē.

I: Ok, bet ne jau pārtraukt dziedāšanu.

R: Nē, nē, nē.

I: Tad jūs plānojat dziedāt, kamēr vien, kamēr vien.. Bet vai ir kādi citi faktori, kas varētu jūs ietekmēt pārtraukt dziedāt tieši šajā korī, piemēram, jums nepatīk repertuārs vai arī kvalitāte vairs nav tāda..

R: Protams, dažkārt esmu par to domājis, un man ir bijuši piedāvājumi no citiem korim, kuri gribētu, lai es pie viņiem dziedu. Lielākais, kas ir bijis, esmu vienlaicīgi dziedājis trīs koros.

I: Un jūs neesat ļāvis viņiem sevi pārvilināt?

R: Nekad, jo es esmu ļoti apmierināts ar šo kori un šobrīd mums ir ļoti labs diriģents.

I: Man šķiet, jūs esat ļoti lojāls savam korim... Labi, pēdējais jautājums - ja jūsu korim ir nepieciešams atbalsts, piemēram, dabūt naudu no sponsoriem vai citām organizācijām, vai pastāv iespēja tādā veidā gūt līdzekļus?

R: Jā, tāpēc ka tad, kad mēs rīkojam koncertus, mums ir mazi bukletiņi ar koncerta programmu, un tur ir arī reklāmas vieta, ko firmas var iegādāties. Un mums ir sponsori.

I: Pašam festivālam vai arī tieši jūsu korim?

R: Abiem. Vietējiem Somijas festivāliem arī ir daudz sponsoru, tāpat kā korim.

I: Paldies. Tas bija ļoti patīkami.

R: Nav par ko. Labu veiksmi!